

รายงานการวิจัย
การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคม
เรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

นางปุณณิศา นามจันทร์
รหัสนักศึกษา 571151321010

การวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา การวิจัยในชั้นเรียน
ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2559
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บทคัดย่อ

ชื่อรายงาน : การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ชื่อผู้จัดทำ : นางปณณิศา นามจันทร์ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคือ เพื่อพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคม เรื่อง ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย แหล่งข้อมูลเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการ ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน และ เด็กระดับปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 16 คน ที่เรียนระดับปฐมวัย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ทั้งนี้ มีเด็กปฐมวัย เพียง 1 ห้องเรียน แบบแผนการการทดลองครั้งนี้ ใช้กลุ่มเดียวทดสอบก่อน – หลัง (One – Group Pretest- Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคม เรื่อง ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคม เรื่อง ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบวัดความรู้ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย แบบสังเกตพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตพัฒนาการด้านจิตพิสัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

ผลของการพัฒนา

1. ผลการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย พบว่ามีประสิทธิภาพ ตามสมมติฐาน
2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย พบว่า ความรู้ของเด็กปฐมวัย

หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการ ทักษะด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย พบว่า ทักษะของเด็กปฐมวัย หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการ ด้านจิตพิสัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย พบว่า ด้านจิตพิสัย หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชร บุคลีทา รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาดี ประราช
อาจารย์จุฑาทิพย์ โอบอ้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้น
เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นิทานและวรรณกรรม

ขอขอบพระคุณ คุณครู ปฐมาวดี ฤทธิศักดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเพชรเจริญ คุณครู ดาริกา ปัญญาครูชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัย โรงเรียนบ้านปางตาไว สาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสอดคล้องของหนังสือ
นิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย คณะครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ใน
การพัฒนาหนังสือเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย รวมทั้งสมาชิกใน
ครอบครัวที่ให้อำนาจใจ จงงานสำเร็จไปด้วยดี

(นางปณณิศา นามจันทร์)

ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี)	8
สาระการเรียนรู้.....	8
ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม.....	9
การจัดกิจกรรมประจำวันที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ.....	
ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาการด้านสังคมนิสัย.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	10
ความหมายของนิทาน.....	10
ประเภทและองค์ประกอบของนิทาน.....	11
ความสำคัญและคุณค่าของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย.....	15
คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย.....	15
การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	17

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	วิธีการเล่านิทานและเทคนิคในการเล่านิทานแบบสถานการณ์จำลอง	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	23
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย	24
	ความหมายของความมีระเบียบวินัย	24
	ความสำคัญของระเบียบวินัย	25
	ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย	26
	วินัยกับการเก็บของเล่น	28
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย	29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย	30
	ความหมายพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย	30
	ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย	31
	ความหมายพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย	34
	ลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม	38
3	วิธีดำเนินการ.....	40
	ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ	40
	ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมก่อน-หลังจากการใช้หนังสือ นิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย	43
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมสำหรับ เด็กปฐมวัย.....	48
	ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง จาก การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย	50

หน้า

5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
	สรุปผลการพัฒนา.....	61
	อภิปรายผล.....	62
	ข้อเสนอแนะ.....	63
	บรรณานุกรม.....	64
	ภาคผนวก.....	68
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา...	68
	ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้อง หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการ	
	ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ.....	70
	ภาคผนวก ค แบบประเมินพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง	
	การจัดประสบการณ์	71
	คะแนนวัดผลการพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน	
	และหลังจากการใช้หนังสือเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย	
	ของเด็กปฐมวัย จำนวน 16 คน.....	
	ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้าง	72
	พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย	
	ภาคผนวก จ การเผยแพร่หนังสือนิทานพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมี	73
	ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย	
	ประวัติผู้รายงาน.....	

สารบัญตาราง

1	แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้ององค์ประกอบหนังสือเสริมสร้างพัฒนาการ ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	70
2	แสดงคะแนนวัดผลการพัฒนาการด้านความรู้ ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือ เสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	71
3	แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความรู้ ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือเสริมสร้าง พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	72
4	แสดงคะแนนวัดผลการพัฒนาการด้านทักษะ เรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อนและ หลังจากการใช้หนังสือเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ของเด็กปฐมวัย.....	73
5	แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านทักษะ เรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน-หลัง จาก การใช้หนังสือเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ของเด็กปฐมวัย.....	74
6	แสดงคะแนนวัดผลการพัฒนาการด้านเจตคติ ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือเสริมสร้าง พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	75
7	แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านเจตคติ ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือเสริมสร้าง พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	76

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาวัยเริ่มต้นของชีวิต เป็นรากฐานในการเตรียมความพร้อม เป็นช่วงทองของชีวิตและเป็นรากฐานในวัยต่อไป กระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึง ช่วงอายุของเด็กปฐมวัยคือ เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึงอายุ 6 ขวบ เป็นช่วงที่พัฒนาการเจริญอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาโดยเฉพาะในด้าน สติปัญญา ซึ่งในช่วงอายุ 0-4 ปี จะพัฒนาได้ถึงร้อยละ 50 จะเพิ่มอีกร้อยละ 30 ในช่วงอายุ 4-8 ปีและที่เหลืออีกร้อยละ 20 จะพัฒนา ระหว่างอายุ 8-17 ปี โดยประมาณ ดังนั้นการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กในช่วงนี้ สมองเด็กที่อยู่ในช่วงวัย 3-6 ปี เป็นวัยที่อยู่ระหว่าง การเรียนรู้ภาษาไปอย่างช้า ๆ ทีละขั้น การสนทนา การฟัง การคิด และความเข้าใจยังอยู่ในขั้นที่ต้องใช้สัญลักษณ์ ยังคิดกลับไปกลับมาไม่ได้ ถ้ายอโยไม่ได้ ซึ่งเป็นลักษณะการพัฒนาความคิด ความรู้ที่เป็นพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคม คือ เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเป็น จัดสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ เรียนรู้ที่เหมาะสมตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมและเล่น ทั้งนี้การให้มีโอกาสให้เด็กได้มีพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา และเพิ่มพูนการเรียนรู้ให้กับเด็ก การเล่นยังช่วยให้เด็กได้หาประสบการณ์ด้วยตนเอง ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดพฤติกรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นมาตรฐานที่ 4 ว่า ด้วยการมีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงามไว้ 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 การมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริตและยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนเด็กระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไวสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทองจังหวัดกำแพงเพชร ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยถือเป็นช่วง “ วัยทองแท้ ” ของชีวิตมนุษย์ ให้การอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กจะได้รับจากกระบวนการ โดยธรรมชาติการพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยเฉพาะฝึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ว่าด้วยการมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานจึงจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ที่มีแนวความคิดอยู่บนฐานความคิดในการสร้างกระบวนการที่เด็กได้สัมผัสเป็นประสบการณ์ตรงจริง และดีต่อการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม อย่างสอดคล้องกันเหมาะสมกับบริบทของวัฒนธรรมไทยที่หล่อหลอมชีวิตเด็ก ทั้งนี้ ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาเด็กปฐมวัยขาดวินัยในตนเองและวินัยในหมู่คณะ หรือมีพฤติกรรมทางด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ไม่มีระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ขาดความรับผิดชอบ ขาดความมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขาดคุณธรรม จริยธรรม ไม่เชื่อฟังพ่อ แม่ ครู ไม่สามารถเก็บรักษาของใช้ส่วนตัวและของเล่นได้ ทั้งขยะไม่เป็นที่ ไม่มีการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม ไม่มีจิตสำนึกรักสถานศึกษาหรือท้องถิ่น และไม่สามารถทำงานได้ตามจุดมุ่งหมาย ไม่มีความรับผิดชอบ โดยไม่ต้องมีผู้ใดบังคับควบคุม เช่น การเข้าแถวไม่เป็นระเบียบ แขนงหน้ากัน เบียดกัน ผลักกัน หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วไม่รู้จักช่วยกันเก็บอุปกรณ์เกี่ยกันบ้างไม่รู้จักการเก็บของใช้ส่วนตัวของตนเองเข้าที่ให้เรียบร้อย และเล่นของเล่นไม่เป็นระเบียบกระจายเต็มห้องเรียน ไม่มีน้ำใจช่วยกันเก็บของเล่นต่างพากันพูดว่า หนูไม่ได้เล่น ถึงครูจะวิธีการกระตุ้นด้วยการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง หรือวิธีการชมเชย บางครั้งก็ไม่ได้ผล ต่างพากันเดินหนีอย่างไม่สนใจ เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าว ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยไม่เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่าด้วย การมีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม การมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบ ชื่อสัตย์สุจริตและยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน

จากการศึกษางานวิจัยของ ศรีออน เนียมนาค (2547, หน้า บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมเล่นิทานส่งเสริมพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทานส่งเสริมพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นมีคะแนนพฤติกรรมด้านความช่วยเหลือและแบ่งปันหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สุวีรัตน์ รอดแผ้วพาล (2547, หน้า บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาเทปนิทานประกอบหนังสือเพื่อเสริมสร้างด้านความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อเทปนิทานประกอบหนังสือมีค่า 80.74/80.40 คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดเรื่อง ความซื่อสัตย์ของนักเรียนหลังฟังนิทานสูงกว่าก่อนฟังนิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในภาพรวมส่วนใหญ่เด็กมีพฤติกรรมความสนใจต่อสื่อเทปนิทานประกอบหนังสือ อีกทั้ง ھرรษา แดงบุญเรือง (2548, หน้า บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง ผลการเล่นิทานที่มีต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาทางจริยธรรมเพิ่มสูงมากขึ้นทางด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และด้านความซื่อสัตย์ ผลจากการสังเกตการณ์ขณะดำเนินกิจกรรมการเล่นิทานโดยใช้สื่อประกอบ พบว่า ประเภทของนิทานที่เด็กปฐมวัยชอบ มีลักษณะดังนี้ นิทานที่เกี่ยวกับสัตว์พูดได้เป็นเรื่องที่ใช้นจินตนาการและมหัศจรรย์ นิทานทางเลือกและตัวละครในเรื่อง เด็กปฐมวัยชอบตัวละครที่มีพฤติกรรมที่ดีมากกว่าตัวละครที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดี ผลจากการสังเกตการณ์พฤติกรรมผู้เรียนขณะเล่นิทาน พบว่า สื่อที่เด็กปฐมวัยชอบและสนใจมากที่สุดคือ หุ่นมือ และ เรจินา จันท์เพ็ญ (2549, หน้า บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ 98.52/98.61 ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยความมีวินัยในตนเองหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนเห็นด้วยต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง นักเรียนชอบ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ รวมทั้ง

วีรวรรณ อินทร์รุ่งเก่า (2550, หน้า บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง ผลของการเล่านิทานคติธรรมที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเล่านิทานคติธรรมที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ด้านการแบ่งปัน และด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมการจัดกิจกรรมเล่านิทานคติธรรม แสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งประกอบด้วยการแบ่งปัน และการช่วยเหลือเกื้อกูลมากขึ้น จะเห็นได้ว่าหนังสือนิทานประกอบภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เมื่อนำมาทดลองจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการมีระเบียบวินัยในตนเองและระเบียบวินัยในหมู่คณะ มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริตและยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่ใช้สำหรับจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยตลอดจนจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางพัฒนา กิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร
2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อน – หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยผลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ
2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังจากการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยดีกว่าก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้รายงานได้แบ่งการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตการพัฒนาในแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลและขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขั้นตอนในการพัฒนาหนังสือหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้พัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 เล่ม ดังต่อไปนี้

เรื่องเด็กดี รู้หน้าที่

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลในการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย คือ

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน

2.2 เด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 16 คน ที่เรียนระดับปฐมวัย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 เรื่อง ดังต่อไปนี้

1) เรื่องเด็กดี รู้หน้าที่

ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

2) ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อน – หลัง จากการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หมายถึง หนังสือที่ใช้ประกอบการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย จำนวน 1 เล่ม ดังต่อไปนี้

1. เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่

2. แบบประเมินพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัย หมายถึง แบบวัดพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น เพื่อวัดพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยหลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยมีคะแนน 5 คะแนน

3. ประสิทธิภาพของหนังสือนิทาน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับความสอดคล้องขององค์ประกอบของหนังสือนิทานมีความสอดคล้องกันอย่างแท้จริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยผู้รายงาน
ได้ดำเนินการ ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อหลักของเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี)
 - 1.1 สารการเรียนรู้
 - 1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
 - 1.3 การจัดกิจกรรมประจำวันที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2 ประเภทและองค์ประกอบของนิทาน
 - 2.3 ความสำคัญและคุณค่าของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย
 - 2.4 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย
 - 2.5 การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.6 วิธีการเล่านิทานและเทคนิคในการเล่านิทานแบบสถานการณ์จำลอง
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย
 - 3.1 ความหมายของความมีระเบียบวินัย
 - 3.2 ความสำคัญของระเบียบวินัย
 - 3.3 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย
 - 3.4 การส่งเสริมความมีระเบียบวินัย
 - 3.5 วินัยกับการเก็บของเล่น
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 4.1 ความหมายพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 4.3 ความหมายพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 4.4 ลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม

1.หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมี อายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3 -5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และ

การพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 5 ปี ด้านสังคม มีดังนี้

พัฒนาการด้านสังคม

1. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
2. เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
3. พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
4. รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
5. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

1.1 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สารการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมความรู้สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปีจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆรอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจจะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการ การทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่นทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้นขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีมีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่นความรู้รักที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และ มีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้นผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสารการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 :30)

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

การเรียนรู้ ทางสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ

- การมีโอกาสดูได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจและความต้องการของตนเองและผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 :31)

1.3 การจัดกิจกรรมประจำวันที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ปฏักฝังคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาการด้านสังคมนิสัย

การพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเองรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัดเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อแบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือจึงควรจัดกิจกรรมต่างๆผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 :36)

การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงานรู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอเช่น รับประทานอาหาร พักผ่อน นอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกายเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 :36)

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

2.1 ความหมายของนิทาน

กฤษดาตันติผลาชีวะ (2541: 2 - 10) ให้ความหมายไว้ว่านิทานคือสื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทานนิทานสามารถสร้างจินตนาการความฝัน ความคิดความเข้าใจและการรับรู้ให้กับเด็ก

สันหพัฒน์อรุณธารี (2542: 2) ได้ให้ความหมายของนิทานว่าเป็นเรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่โดยยึดความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการผูกเรื่องให้เข้ากับสภาวะการณ์ในเวลานั้นๆซึ่งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมคติสอนใจที่พึงประสงค์ให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตจากเนื้อหาของนิทานเพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ของเด็ก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542 (2546: 359 ,588) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่าหมายถึงเรื่องที่เล่ากันมาเช่นนิทานชาดกนิทานอีสปและชาดกเป็นเรื่องแสดงให้เห็นตัวอย่างแห่งกรรมทุกเรื่องจะมีผู้ทำความดีและความชั่วเนื้อเรื่องเพียบพร้อมด้วยด้วยคติสอนใจการทำดีตลอดจนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2542 : 38) ได้สรุปคำว่า นิทาน คือเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกัน โดยใช้วาจาเป็นสื่อการถ่ายทอด ไม่ปรากฏผู้แต่งเรื่องว่าเป็นของใคร สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสนุกสนานและได้รับความรู้จากเนื้อหาของนิทานเรื่องนั้นๆ โดยสอดแทรกเนื้อหาด้านความมีระเบียบวินัย เพื่อให้เด็กนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตเป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นฤมล จิวแพ (2549 : 8) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานหมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบกันต่อมาเป็นทอดๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบันอาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือมีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนาน ตื่นเต้น ลึกซึ้ง หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของผู้เล่าเอง

วิสาลมาส ชันชัยภูมิ (2549 : 35) ได้กล่าวไว้ว่านิทานหมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้นหรือเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมา มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิงและเป็นการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ ซึ่งผู้เล่าจะสอดแทรกจินตนาการคติธรรมไว้ด้วย

สรุปได้ว่านิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือเป็นเรื่องราวที่มีผู้แต่งขึ้นทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กในด้านความคิดจินตนาการสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินรวมถึงสร้างคุณธรรมและปลูกฝังพฤติกรรมอันดีงามให้กับเด็กผ่านเนื้อเรื่องในนิทาน

2.2 ประเภทและองค์ประกอบของนิทาน

วรรณศิริสุนทร (2532: 14 – 17) กล่าวถึงนิทานคติธรรมประกอบด้วย

1. นิทานอีสป (Aesop Fables) ผู้เขียนคืออีสป (Aesop) ซึ่งเข้าใจว่าเป็นทาสชาวกรีกมีชีวิตอยู่ระหว่าง 620 – 560 ปีก่อนคริสตกาลเนื่องจากเขาถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพในการพูดและการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในสมัยนั้นออกมาในรูปของนิทานสอนคติธรรมโดยตัวละครเป็นสัตว์ต่างๆ โดยเขียนออกมาเป็นภาษากรีกต่อมาได้รับการแปลเป็นหลายๆ ภาษาตัวอย่างนิทานอีสปได้แก่หมาป่ากับลูกแกะราชสีห์กับหนูสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสาสุนัขในรางหญ้า

2. ปัญจตันตระ (The Panchatantra) เป็นนิทานสอนคติธรรมของอินเดียเชื่อว่าผู้แต่งเป็นคนอินเดียภาคใต้ชื่อว่าวิษณุศรามีชีวิตอยู่ราวพ.ศ. 843 – 943 ต้นฉบับเดิมเป็นภาษาสันสกฤตต่อมามีการแปลเป็นหลายภาษาการเสนอเรื่องของนิทานเป็นนิทานซ้อนนิทานมีตัวละครส่วนมากเป็นสัตว์แต่ละเรื่องประกอบด้วยหลักธรรมและคติชีวิตเข้าใจว่าวิษณุศรมาแต่งนิทานขึ้นเพื่อใช้อบรมสั่งสอนองค์กุมารราชบุตรของพระมหากษัตริย์ให้ข้อคิดในการปฏิบัติตนในการประพฤติองค์ให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมความดีสาระของหลักธรรมแบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่การผูกมิตรการตัดขาดจากมิตรสงครามและความสงบสุขการสูญเสียของที่ดินมีอยู่และผลของการกระทำอันไม่สมควรนิทานเหล่านี้เขียนเป็นเรียงความร้อยแก้วและตอนท้ายเป็นโคลงหรือกลอนสั้นๆ ให้ข้อสรุปที่เป็นสุภาษิตสอนใจเสถียร โทศและนาเคประทีปได้แปลปัญจตันตระใหม่ให้ชื่อว่าหิโตปเทศดำเนินเรื่องเป็นแบบนิทานซ้อนนิทานไปเรื่อยๆ เช่นเดียวกันและยังมีฉบับที่

เชื่อว่าหิโตปเทศวัตถุปรณัมซึ่งมีเนื้อหาทำนองเดียวกันเพี้ยนไปแต่ชื่อบุคคลในเนื้อเรื่องเท่านั้นนิทานภาพที่เขียนขึ้นใหม่โดยได้เค้าโครงจากปัญจตันตระได้แก่เรื่องพราหมณ์กับแพะแขกผู้มาเยือนลึงกับจระเข้บทเรียนของเจ้าป่าหนูกินเหล็กสังโตกับกระต่ายน้อยทั้ง 6 เรื่องเรียบเรียงโดยสัตถาดวงแก้ววาดภาพประกอบโดย ปรีดา – สิริชัย

3. นิทานเทียบสุภาษิตมีการยกสุภาษิตตั้งเป็นโครง 1 บทแล้วมีนิทานเทียบได้กับโครงนั้นเช่นนิทานเทียบสุภาษิตของพระยาสิทธิราชฤทธิไกร (ทองคำสีหุไร) ซึ่งรวบรวมไว้เป็นนิทาน 84 เรื่อง

4. นิทานชาดก (Jatakas) เป็นนิทานสอนคติธรรมของอินเดียไม่ปรากฏชัดว่าเริ่มมีขึ้นครั้งแรกเมื่อใดแต่เป็นที่รู้จักในยุโรปเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 5

คำว่าชาดกมาจากภาษาอมคฺรแปลว่าเกิดแล้วคือหมายถึงเรื่องราวของพระพุทธเจ้าเมื่อยังเป็นพระสาวกที่เกิดขึ้นมาแล้วในชาติก่อนๆชาดกต่างๆจะกล่าวถึงพระพุทธเจ้าเมื่อยังเป็นพระโพธิสัตว์นิทานชาดกเข้ามาในประเทศไทยด้วยอิทธิพลของพระพุทธศาสนาโดยโครงเรื่องของนิทานชาดกทุกเรื่องจะประกอบไปด้วยโครงเรื่องที่เป็นหลักสำคัญ 3 ประการคือหลักจริยธรรมได้แก่หลักทั่วไปที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาได้แก่การไม่ทำชั่วทำความดีชำระจิตใจให้ผ่องแผ้วหลักธรรมความเชื่อหลักความกตัญญูเป็นต้นหลักความเชื่อเรื่องพระโพธิสัตว์ได้แก่ทานบารมีศีลบารมีเนกขัมมบารมีปัญญาบารมีเป็นต้นและหลักความสัมพันธ์ระหว่างนิทานชาดกกับนิทานชาวบ้านส่วนใหญ่เขียนเป็นร้อยแก้วแล้วสรุปเรื่องด้วยบทกลอนที่เป็นคติสอนใจเป็นเรื่องราวของสัตว์ที่อยู่ร่วมกันและให้บทเรียนที่เป็นคติสอนใจนิทานที่เป็นที่รู้จักกันดีคือ ทศชาติชาดก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537: 235) กล่าวถึงองค์ประกอบของนิทานสอนคติธรรมประกอบด้วย

1. เค้าโครงเรื่องเป็นเรื่องสั้นๆและง่ายมีตัวละครเพียง 2 – 3 ตัวเช่นเรื่องกระต่ายกับเต่ากระต่ายและเต่าวิ่งแข่งกันและเต่าเป็นผู้ชนะทั้งๆที่กระต่ายเป็นสัตว์ที่วิ่งเร็วกว่าเต่ามากทั้งนี้เป็นเพราะกระต่ายมีความประมาทและเต่ามีความมานะพยายามเรื่องทุกอย่างของนิทานสอนคติธรรมจะจบลงด้วยข้อสรุปที่เป็นคติสอนใจ

2. ตัวละครแทบทุกเรื่องมีตัวละครเป็นสัตว์เช่นเต่ากับลิงสิงโตฯลฯตัวละครในบางเรื่องเป็นคนหรือเป็นสิ่งไม่มีชีวิตเช่นต้นไม้เป็นต้น

3. หากเป็นธรรมชาติมีป่าเขาถ้ำธารตามสถานที่อยู่อาศัยของสัตว์ในเรื่องซึ่งจะแตกต่างจากสัตว์ในนิทานพื้นบ้านที่มีที่อยู่อาศัยและชีวิตแบบคน

4. คุณธรรมนิทานสอนคติธรรมมุ่งที่จะให้ข้อสรุปที่เป็นคติสอนใจในเรื่องของความดีความชั่วความฉลาดความโง่ฯลฯ

เกริกยूनพันธ์ (2539: 20 – 22) กล่าวถึงการแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทานแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ 8 ประเภทคือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปราเป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงของมนุษย์ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหารตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆจะมีอภินิหารหรือเวทย์มนต์ฤทธิ์เดชจากหรือสถานที่ในเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมาเช่นสรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาลมีพระเอกเป็นตัวละครเอกเป็นเจ้าหญิงมีนางฟ้าเทวดาอัศวินเป็นต้น

2. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้านมักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้านประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นภูเขาทะเลแม่น้ำเรื่องราวของวัตถุโบราณที่มีเหตุที่มาของการสร้าง

3. นิทานคติสอนใจเป็นนิทานที่เรียบเรียงชีวิตเปรียบเทียบกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พึงพิถีพิถันละเอียดรอบคอบและไม่ประมาทช่วยเหลือหรือเมตตาต่อผู้อื่นและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษเป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถอาจกล้าหาญมักเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญๆไว้มักสร้างฉากหรือสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้นเกินความเป็นจริงเพื่อให้เรื่องราวสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามบุคคลที่เป็นวีรบุรุษนั้นมีความสามารถและน่าสนใจจริงๆ

5. นิทานอธิบายเหตุเป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆด้วยเช่นเรื่องกระด่ายในดวงจันทร์ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกยูงกับกาเป็นต้น

6. เทพปกรณัมเป็นนิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อโดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับได้แก่พระอินทร์พระพรหมทศกัณฐ์เป็นต้น

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอกเปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคมสอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขบางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเองเป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขันเป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุขที่ตลกขบขันสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขเนื้อเรื่องเกี่ยวกับไหวพริบเรื่องราวแปลกๆเรื่องเหลือเชื่อเรื่องเกินความจริงเป็นต้น

นิทานมีหลายประเภทด้วยกันการแยกประเภทนิทานขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องและที่มาของนิทานเป็นสำคัญซึ่งจะขอแบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท (สันหพัฒน์อรุณธารี. 2542: 17) ตามสภาพการณ์ปัจจุบันดังนี้

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่องเช่นเรื่องยาเสพติดเรื่องสิ่งแวดล้อม

เป็นต้น

8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ วรรณิ สิริสุนทร (2549 : 8) ยังได้ แบ่งนิทานออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tables) เป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน แบ่งออกเป็น

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้

1.2 นิทานไม่รู้จบ

1.3 นิทานตกลงบนัน

1. 4 นิทานอธิบายเหตุมีเนื้อเรื่องที่อธิบายหรือตอบคำถามของเด็กว่า “ทำไม” เช่นทำไมกระต่ายจึงหางสั้น
ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม

1.5 เทพนิทาน ตัวละครจะมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์หรือเป็นผู้วิเศษสามารถทำสิ่ง ที่มนุษย์ทั่วไปทำไม่ได้

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) เป็นเรื่องสั้นๆตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ มีโครงเรื่องง่าย ๆ ใ้บทเรียนที่
สอนใจ เช่น นิทานอีสป นิทานประเภทนี้จะรวมนิทานเทียบสุภาษิต และนิทานชาดกไว้ด้วย

3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึง เหตุการณ์ และเรื่องราว ในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลก
ท้องฟ้า และพฤติกรรมของมนุษย์มีเทพเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

4. महाकाव्यและนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) คล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ตัวละครของ
นิทาน ประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญฟันฝ่า อุปสรรคและประสบผลสำเร็จใน
ที่สุด

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องราวอ่านแล้วสมัใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวละครเป็นสัตว์ (Animal Stories) เสาวรส ชู
ศรี (2548 : 149) หนังสือของเด็กเล็กนั้น ธรรมชาติของเด็กชอบสีสันฉูดฉาด เช่น

เขียว แดง ดำ น้ำเงิน ดังนั้นภาพก็อาจจะใช้สีเกินข้อเท็จจริงไปบ้างก็ได้ คูเบอร์ (Cuber, 1960 : 282-285)
ได้แบ่งคติชาวบ้าน (Folk lore) ออกเป็น 5 รูปแบบคือ

1. คำานานเรื่องเก่าแก่ที่อธิบายชีวิต ปรากฏการณ์ธรรมชาติและสิ่งต่างๆที่อยู่ในโลก

2. นิทานคติ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์จบลงด้วยคติสอนใจสอนแนวทางดำรงชีวิตแก่คน

3. นิทานท้องถิ่นเป็นเรื่องสอนใจเช่นเดียวกันแต่ให้ความรู้สึกว่าเป็นเรื่องจริงมากกว่านิทานคติ นิทาน
ท้องถิ่น เป็นเรื่องที่มีเค้าโครงจริงและเหตุการณ์ที่เกิดจริงผสมไม่จริง

4. นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จะกล่าวถึงดินแดน มหาจักรยะและเรื่องราว
การใช้อิทธิฤทธิ์

5. รูปแบบอื่นๆ เช่น เพลงชาวบ้าน สุภาษิต คำพังเพย ปริศนา มุขตลก กลอนชาวบ้านและบทร้องสำหรับเด็ก
เด็ก จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ในการแบ่งประเภทของนิทานนั้นสามารถแบ่ง ได้หลายประเภท
โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งที่แตกต่างกันตามรูปแบบและเนื้อหาการเล่านิทาน

สรุปได้ว่านิทานคติธรรมนั้นเป็นเรื่องราวที่มีคติสอนใจแฝงไว้ด้วยคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันโดยถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราวต่างๆซึ่งมีทั้งสัตว์คนเทวดานางฟ้าเป็นตัวแทนในการสื่อให้เห็นถึงการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

2.3 ความสำคัญและคุณค่าของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่ครูอนุบาลใช้มากเป็นประจำสม่ำเสมอในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และแนวทางไปสู่เด็กปฐมวัย โดยที่ไม่เป็นการขัดกับความต้องการของเด็กเพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก นิทานยังเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษา และช่วยให้เด็กได้มีโอกาสฝึกทักษะการฟังพูด ในด้านพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม นิทานช่วยให้เด็กได้แสดงออกสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างเด็กด้วยกัน ระหว่างครูกับเด็กส่วนในด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาและร่างกาย นิทานยังช่วยให้เด็กได้ฝึกคิดพิจารณา เกิดความคิดสร้างสรรค์ และหากว่าเด็กได้เป็นผู้เล่านิทาน ให้เพื่อนและครูฟัง หรืออ่านหนังสือนิทานในมุมหนังสือ การที่เด็กได้หยิบจับเก็บหนังสือ เปิดหนังสือ จะช่วยให้นิ้วมือน้อย ๆ และกล้ามเนื้อมือของเด็กแข็งแรง ดังนั้น การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอ ๆ จึงได้เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้งด้านภาษา สติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย ทั้งยังช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อีกด้วย

2.4 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กโดยใช้นิทาน นำไปสู่ประสบการณ์ด้านต่างๆ เพราะการเล่านิทานนั้นมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพและช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ให้แก่เด็กคือ (ศิริกาญจน์ โกสุม. 2546 : 9)

1. ช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะขณะที่ฟังนิทาน เด็กจะได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
 2. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่าง ๆ หรือเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ
 3. ช่วยให้เกิดความรู้จักโลกในแง่มุมเล็กๆน้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟังทำให้ตัดสินใจ และสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องมองโลกในแง่ดี เกิดทัศนคติที่ดีต่อโลกและชีวิต
 4. ทำให้เด็กได้พักผ่อนคลายความเคร่งเครียด ได้รับความเพลิดเพลิน ความสดชื่น
- การเล่านิทานมีประโยชน์และมีคุณค่ามากมาย เช่น
1. ช่วยลดเขยประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็กชนบทให้เท่าเทียมเด็กในเมือง เพราะ บิดามารดาของเด็กในชนบทไม่มีเวลาหรือไม่เห็นคุณค่าในการเล่านิทานให้เด็กฟัง
 2. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ทางความคิดและจินตนาการ
 3. ฝึกให้เป็นนักฟังที่ดี เก็บความเรื่องที่ฟังได้ตามสมควรแก่วัย

4. สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก การเรียนการสอนจะประสบผลได้นั้น อมมาจากความสนใจความต้องการของ ตัวผู้เรียนเอง เมื่อใดที่ผู้เรียนมีความสนใจต้องการอยากจะเรียน หรืออยากรู้แล้วประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้เด็กจะรับรู้ได้ดี นิทานเป็นสิ่งที่เด็กต้องการและสนใจอยากรู้ เพราะเด็กมักจะชอบรับฟังผู้สอนเล่านิทานให้ฟังเสมอ

นิทานจึงมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยมากคือ

1. ช่วยลดความตึงเครียดหลังจากที่ครูสังเกตเห็นว่านักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กผ่อนคลาย
2. ใช้นิทานเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
3. นิทานช่วยเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีหรือผิดบางประการของเด็กเกี่ยวกับความเชื่อ ความกลัว
4. ใช้นิทานสอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย
5. ใช้นิทานสอนเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนบรรยายลักษณะตัวละคร
6. ใช้นิทานสอนและฝึกทักษะทางภาษา คือ ฝึกการฟัง พูด อ่าน และเขียน ฝึกให้ นักเรียนฟังเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง
7. ใช้นิทานส่งเสริมการอ่าน
8. ใช้นิทานเพื่อสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเด็ก

นอกจากนี้ สมบูรณ์ หิงฆะมานนท์ (2522 : 26-32) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นศิลปะ เพื่อความบันเทิงที่ถูกต้องที่สุด เพื่อเป็นสิ่งที่ทุกคนหาความรู้ ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และถ่ายทอด กันต่อไป การเล่านิทานเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงความรักและความสนใจใส่ใจของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็กการเล่าให้เด็กฟังเสมอๆ จึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กใหม่จินตนาการได้รับรู้อารมณ์ทางด้านความรัก ความอยากรู้อยากเห็น และช่วยพัฒนาการด้านลบ คือ ความโกรธ ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความเสียใจตามเนื้อเรื่องที่พ่อแม่และครูแสวงหา

ฉวีวรรณ ถินาวงศ์ (2526 : 26) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานนั้นมีอิทธิพลและคุณค่า ต่อเด็กมาก โดยเฉพาะเด็กก่อนระดับวัยประถมศึกษา การที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดเด็ก โดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยลดและเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการ
2. ฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เก็บความเรื่องที่ฟังได้ตามควรแก่วัย
3. สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก
4. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และความรู้สึกชื่นชมในหนังสือนิทานหรือ ก่อนที่จะอ่านอย่างเข้าใจ
๕. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน
๖. ช่วยให้ผู้ใหญ่และผู้ใหญ่ ได้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนาหรือซักถามในขณะที่ฟัง จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การเล่านิทานเป็นศิลปะเพื่อความบันเทิงที่ถูกต้องที่สุด เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาอารมณ์ สังคมของเด็กช่วยฝึกทักษะทางภาษา คือ การฝึกการฟัง พูดอ่านเขียน ส่งเสริมการอ่าน สร้างความ

ผลิตเพลิน ความสุขสดชื่นให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กรู้จักแง่มุมเล็กๆน้อยๆจากนิทาน ช่วยสอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย

นอกจากนี้ การเล่านิทานยังเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงความรักและความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก

2.5 การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2524 : 80-82) ได้กล่าวถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็กว่า ผู้เล่านิทานควรได้ศึกษาและมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

1. ความสนใจของเด็ก คว้าเด็กในวัยไหนชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของนิทานควรเหมาะสมกับวัยและช่วงสมาธิของเด็ก นิทานบางเรื่องสนุกแต่ยาวมากเด็กเล็กๆอาจหมดความอดทนในการฟัง
2. เนื้อหาในนิทานสอดแทรกข้อคิดอะไรให้กับเด็ก ปลูกฝังคุณธรรม และมีค่า หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด
3. ควรมีรูปภาพประกอบนิทานที่มีขนาดพอเหมาะ ภาพชัดเจน มีสีสันสวยงาม เพื่อดึงดูดความสนใจ ภาควรรจะสื่อความหมายหรือสร้างอารมณ์ได้อย่างชัดเจน เด็กจะชอบภาพลายเส้นมากกว่าภาพเลียนแบบของจริงหรือภาพเหมือน

เขาวพา เดชาคุปต์ (2528 : 58-59) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่เด็กนึกฝันต่ออย่างสดใส
2. เด็กชอบเรื่องที่จบด้วยรูปของกิน เพราะเด็กชอบกิน
3. เด็กชอบเรื่องบันเทิง เรื่องเศร้าเด็กไม่ชอบ
4. ชอบดูภาพมากกว่าชอบอ่านเรื่อง เมื่อเด็กเปิดหนังสือ สิ่งแรกที่เด็กจะดูคือ ภาพ และเด็กจะดูทุกอย่างที่อยู่ในภาพ ดังนั้นหนังสือภาพจึงจำเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ฉวีวรรณ กินาวส์ (2526 : 127) ได้กล่าวถึง ลักษณะของหนังสือนิทานที่ไม่ควรนำมาเล่าให้เด็กฟังดังนี้

1. เป็นเรื่องที่หวาดเสียน่ากลัวอย่างไม่มีเหตุผล เช่น เรื่องเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ
2. เรื่องที่เกี่ยวกับรักใคร่ การหนีตามกันของหนุ่มสาว
3. เรื่องเกี่ยวกับการพลัดพรากจากพ่อแม่และการถูกทอดทิ้ง
4. เรื่องที่เกี่ยวกับความโหดร้ายทารุณ มีการลงโทษอย่างรุนแรงเกินไป มีการลงโทษอย่างเหมาะสมกับความรูสึกของเด็ก และเหตุผลในการลงโทษนั้น และควรมีการให้อภัย ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เห็นว่าความยุติธรรมยังมีในโลก

5. เรื่องที่ผู้เล่า (ครูและผู้ใหญ่) ไม่นัดที่จะเล่าจะทำให้เด็กมีเจตคติที่ไม่ดีได้

6. เรื่องที่สอดแทรกศีลธรรมมากเกินไป บ่อยเกินไปจนเด็กเบื่อ

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่าการเลือกนิทานให้กับเด็กนั้นควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระข้อคิด และคุณธรรมจริยธรรมจากนิทาน ภาษาที่ใช้ขนาดรูปเล่ม นิทานรูปภาพประกอบตัวละครความยาวของนิทานวัยของเด็กและความสนใจของเด็กด้วยการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นในการสอนเด็ก ซึ่งครูแต่ละคนจะมีเทคนิคในการเล่าที่แตกต่างกันออกไป

วรรณิ สิริสุนทร (2539) ได้เสนอแนะเทคนิคการเล่านิทานสำหรับครูผู้สอนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนให้ดี มีความชัดเจนมีการเน้นเสียงให้รับกับคำที่เปล่งออกมาและใช้เสียงสูง ต่ำ ได้อย่างมีความหมาย
2. การทรงตัวที่ดี โดยการนั่งในท่าที่สบายแต่ให้หลังตรง
3. การเลือกใช้คำพูด เพื่อกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้ฟัง
4. การใช้ภาษาถิ่นควรใช้เมื่อจำเป็นและต้องใช้อย่างระมัดระวัง
5. การใช้ท่าทางประกอบควรเป็นไปตามธรรมชาติ
6. เลือกหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ
7. มองสบตาผู้ฟังทุกคน
8. ถ้ามีการขัดจังหวะในขณะที่เล่านิทาน ผู้เล่าต้องยอมรับการขัดจังหวะอย่างอดทน และดำเนินการเล่านิทานต่อไปเมื่อเด็กพร้อมที่จะฟัง
9. ในขณะที่เล่านิทานควรสังเกตผู้ฟังว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ เพื่อเป็นการทดสอบผู้ฟัง
10. ตำราข้อดีและข้อบกพร่องของตัวเอง โดยดูตัวเองในกระจกเงาหรืออัดเสียงเครื่องบันทึกเทป
11. ศึกษาหาความรู้และฝึกฝนตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเล่านิทาน

ฉวีวรรณ ถินวงศ์ (2526 : 125-126) ได้เสนอหลักการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. การวางจุดมุ่งหมายของการเล่านิทานไว้อย่างแน่นอน
2. ศึกษาภูมิหลังของเด็กก่อนลงมือเล่า
3. ผูกเค้าโครงเรื่องอย่างรัดกุมคือ
 - 3.1 เรื่องที่จะเล่ามีชื่อเรื่องเล่าใจ เนื้อหาน่าสนใจ
 - 3.2 มีสาระแนวคิดเหมาะสมกับเด็ก
 - 3.3 เป็นเรื่องสั้นๆง่ายๆ มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว
 - 3.4 มีลักษณะเหมาะสมกับวัยผู้ฟัง
 - 3.5 มีข้อคิดเตือนใจ
4. ใช้ภาษาเล่าเรื่องโดยเฉพาะซึ่งมีความไพเราะ แตกต่างกับภาษาพูดและภาษาเขียน แต่นั้นภาษาเร้าอารมณ์เป็นสำคัญ เป็นภาษาเร้าใจ เป็นภาษาง่ายเป็นภาษาไทยพื้นๆ ไม่หยาบโหล เป็นภาษาที่คงไว้ซึ่งแบบแผนจริยธรรม
5. ความยาวของเรื่องไม่เกินช่วงความสนใจของเด็ก ดำเนินเรื่องต่อไปตามเค้าโครงที่กำหนดใช้คำพูดที่เร้าความสนใจและบุคลิกภาพชวนมอง อุปกรณ์ประกอบ เช่น ภาพ ดนตรี เสียงเพลงอาจจัดให้มีการแสดงละครบทบาทสมมติ
6. ปลุกฝังมโนทัศน์ในทางคุณธรรม คติชีวิต แนวประพฤติปฏิบัติ โดยคาดหวังว่า จะได้เกิดพัฒนาการในชีวิตของเด็กเป็นสำคัญ
7. นำไปสู่กิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยเช่นเขียนภาษาตามเรื่อง อภิปราย รายงาน

8. การประเมินผลการเล่านิทาน ทำให้หลายกรณีเช่นประเมินพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม ประเมินได้จากการอภิปราย ประเมินโดยแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ง่ายๆ จะเห็นได้ว่า การเล่านิทานประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้หรือไม่นั้น ควรคำนึงเทคนิคต่างๆ ในการเล่านิทาน อาทิ เช่น การใช้ น้ำเสียง ท่าทาง คำพูดประกอบการเล่า เพื่อกระตุ้นความเข้าใจ ความสนใจ การเลือกนิทาน การศึกษาภูมิหลังของเด็ก อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น คนตรีภาพประกอบ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับเด็กมากที่สุด

2.6 วิธีการเล่านิทานและเทคนิคในการเล่านิทานแบบสถานการณ์จำลอง

กฤษดาตันติผลาชีวะ (2541: 16 – 17) กล่าวถึงการเล่านิทานมีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับแต่ละขั้นตอนของการเล่าต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสมจึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจผู้ฟัง แม้ว่านิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบและพร้อมที่จะฟังอยู่เสมอก็ตามนิทานทุกเรื่องกับการเล่าทุกครั้งไม่สามารถตรึงให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบเว้นแต่กระบวนการการเล่านั้นจะมีขั้นตอนการเตรียมการที่นอกจากจะทำให้นิทานดำเนินไปสู่จุดประสงค์ของผู้เล่าที่ต้องการแล้วต้องทำให้เด็กเพลิดเพลินกับการฟังนิทานด้วยในการเตรียมการเพื่อเล่านิทานถ้าครูเป็นผู้เล่าควรจัดเตรียมเนื้อหาในนิทานก่อนถ้าเป็นนิทานที่มาจากหนังสือนิทานครูต้องอ่านให้เข้าใจจำเนื้อเรื่องให้ได้เมื่อนำไปเล่าประกอบภาพในหนังสือจะได้พูดความต่อเนื่องเป็นเรื่องราวมีเหตุผลคำถามตอบจะทำให้เข้าใจง่ายไม่ลืม

การเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทานที่หนึ่งของเด็กกับครูต้องใกล้ชิดกันครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อยเพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือหรือภาพอื่นๆบนตักในระดับสายตาขณะเล่าควรจัดเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ให้นั่งล้อมวงครูแล้วครูเริ่มกิจกรรมเตรียมเด็กด้วยการร้องเพลงดูภาพหรือกล่าวคำจูงใจเพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟังเมื่อพร้อมแล้วจึงเริ่มต้นด้วยการเล่านิทานหากมีจุดประสงค์ของการฟังต้องบอกเด็กด้วย

การดำเนินเรื่องอาจเป็นการนำเสนอด้วยภาษาพูดเพียงอย่างเดียวหรือใช้ภาษาท่าทางหรือใช้สื่อประกอบต่างๆทั้งแถบบันทึกเสียงและภาพประกอบผู้เล่าต้องใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่ายถูกหลักไวยากรณ์บทสนทนาอาจใช้ภาษาถิ่นหรือใช้คำคุ้นที่เด็กเคยชินจะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพและความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น

การสรุปเรื่องขั้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้งควรมีการสรุปเรื่องด้วยคำถามเกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่องลักษณะของตัวแสดงในเรื่องความรู้และคำสอนที่ได้จากเรื่องเพื่อให้เด็กได้คิดทบทวนและเก็บข้อความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือนทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

การเล่านิทานให้สนุกและเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟังจะต้องฝึกฝนอบรมจนเป็นทักษะหรือเกิดจากความสามารถเฉพาะตัวที่มีมาแต่เดิมหากผู้เล่ามีความต้องการเป็นผู้เล่านิทานที่ดีเก่งมีความสามารถในการจูง

ใจเด็กที่เป็นผู้ฟังควรที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทดลองปฏิบัติและเล่านิทานให้เด็กฟังอยู่เป็นประจำ
สมำเสมอ สันหวัดนอร์ธวารี (2542: 25) กล่าวว่ากาเล่านิทานผู้เล่าจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะเล่า
2. การดัดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
3. การเตรียมตัวและจัดเตรียมสื่อเล่านิทานของผู้เล่า
4. การลงมือเล่านิทานผู้เล่าจะต้องเล่าให้ราบรื่นตลอดด้วยรูปแบบและเทคนิค เฉพาะของผู้เล่าเอง
5. สถานที่และเวลาที่ใช้เล่านิทานผู้เล่าจะต้องพิจารณาเพื่อความสะดวกเหมาะสม
6. การติดตามผลการเล่านิทานผู้เล่าจะต้องสังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังด้วยว่าให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 78 – 79) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานที่ครูควรทราบดังนี้คือ

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัยใช้เรื่องที่ความดีชนะความชั่วเสมอไปและผู้เล่า ต้องจำเนื้อเรื่องได้ทุกตอน
2. เสียงผู้เล่าจะต้องให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจนระดับเสียงและ จังหวะพูดถูกต้องต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องใส่ความรู้สึกลงไปให้น้ำเสียงถ้าผู้เล่าสามารถ ทำเสียงสูงต่ำทำเป็นเสียงเด็กเสียงคนแก่หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้ดียิ่ง สนใจมากยิ่งขึ้น
3. ทำท่าทางถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมากนักแต่เน้นที่ภาพหากไม่มีภาพประกอบก็ควรใช้ท่าทางประกอบบ้างตามโอกาสแต่อย่าใช้มากเกินไปพึงระวังให้ เป็นไปตามธรรมชาติ
4. จังหวะจังหวะการพูดเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นิทานน่าสนใจ
5. อารมณ์ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เล่าเช่นอารมณ์รื่นเริงความรู้สึกตื่นเต้นหรืออารมณ์เศร้า ฯลฯ
6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทานควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงในขณะที่ฟังนิทาน
7. เวลาในการเล่าเด็กอายุ 4 – 5 ขวบหรือ 5 – 6 ขวบใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที

สิริมาภิญโญนันตพงษ์ (2549: 40 – 41) กล่าวว่าหลักการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่าหรืออ่านให้ เด็กปฐมวัยฟังเป็นเรื่องที่ครูจะต้องพิถีพิถันและพิจารณาให้รอบคอบทั้งนี้เพราะการฟัง นิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก

2. นิทานที่ครูเลือกจะต้องเหมาะสมกับวัยความพร้อมและวุฒิภาวะสำหรับเด็ก
3. นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
4. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นปลูกเร้าจินตนาการของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอายุ 4 – 6 ปีเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดและจินตนาการ
5. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟังจะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่องและพฤติกรรมมีภาษาเหมาะสมชัดเจนง่ายและเสนอแนะวิธีแก้ปัญหาแก่เด็กๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการสร้างสรรค์ใช้ความเพียรมานะอดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา
6. ในการเลือกควรเลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลายในการเล่าแต่ละครั้งควรมีเนื้อหาเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลายๆแนว
7. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ได้รับข้อมูลข่าวสารที่แปลกใหม่ครูสมควรนำมาเลือกเล่าให้เด็กๆ ฟังโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุวุฒิภาวะและประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก
8. นิทานที่เหมาะสมแก่การเลือกนำมาเล่าให้เด็กฟังควรเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก
9. นิทานที่ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมง่ายๆซึ่งเด็กปฐมวัยทำได้เช่นการช่วยเหลือตนเองการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนการดูแลรักษาเครื่องใช้ เป็นต้น

สุชาติกิจพิทักษ์ (2549: 10 – 11) กล่าวว่า การเล่านิทานแบบสถานการณ์จำลองผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกหัดให้คิดแก้ปัญหาตัดสินใจโดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมผู้สอนจัดเตรียมสถานการณ์จำลองที่ตนเองรู้จักประสบการณ์การใช้

ขั้นนำเสนอสถานการณ์แจ้งจุดประสงค์การปฏิบัติขั้นตอนการปฏิบัติและเปิดโอกาสให้ผู้เรียน

ซักซ้อมทำความเข้าใจก่อน

ขั้นมอบหมายบทบาทให้ผู้เรียนจะได้เลือกรับบทบาทการแสดงตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่าวิธีการเล่านิทานและเทคนิคในการเล่านิทานนั้นมีองค์ประกอบด้วยกันหลายรูปแบบทั้งนี้มุ่งเน้นจุดประสงค์การเกิดประโยชน์ของผู้ฟังอย่างสูงสุดตั้งแต่การคัดเลือกนิทานการจัดเตรียมตัวของผู้เล่าและสื่ออุปกรณ์ประกอบการเล่ารวมไปถึงรูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อเรื่องของนิทานก็เป็นส่วนหนึ่งในการที่จะทำให้ผู้ฟังสนใจและเกิดการเรียนรู้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

วารินิยมธรรม (2536: 46 – 49) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบจากนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนอนุบาล

ปราจีนบุรีอำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรีจำนวน 90 คนโดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับแม่แบบจากนิทานชาดก กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนโดยแผนการสอนของกองวิชาการส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอนพบว่า กลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดกมีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณามากกว่าก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่ากลุ่มควบคุมและกลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของ กองวิชาการกระทรวงศึกษาธิการโดยมีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความเมตตากรุณามากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดกมีพัฒนาการเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณามากกว่ากลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของกองวิชาการกระทรวงศึกษาธิการอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติโดยกลุ่มที่สอนโดยใช้นิทานชาดกมีค่าคะแนนเฉลี่ย 10.23 และกลุ่มที่สอนตามแผนการ สอนของกองวิชาการกระทรวงศึกษาธิการมีค่าคะแนนเฉลี่ย 9.2 และกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 7.2

สุภักไหวหากิจ (2543: 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย - หญิงอายุ ระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 315 คนผล การศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือมีการ รับรู้วินัยในตนเองหลังการทดลองไม่แตกต่างกันซ้ำยังไม่เป็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้แต่พบว่ากลุ่มที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเล่นแบบร่วมมือโดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.87 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.80 ตามลำดับและแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ

อภิรดีสินวล (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเล่านิทานจนกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชาย - หญิงอายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546โรงเรียนปทุมมานุกูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 อำเภอท่าศาลาจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 15 คนผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจนมีความสามารถในการแก้ปัญหาตนเองและ ความสามารถในการแก้ปัญหาตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นมีค่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจนมีค่าสูงกว่าก่อนการจัด กิจกรรมการเล่านิทานจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรารณปานทอง (2548: 61) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมประกอบการ เล่นบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชาย -หญิงอายุ ระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอนุบาลวัด ไตรรัตนารามสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คนผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

คติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติในแต่ละช่วงสัปดาห์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สรุปได้ว่านิทานเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมของเด็กได้อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางสังคมเพราะเด็กต้องการตัวแบบที่ดีในการเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมที่ดีให้เกิดขึ้นกับเด็กได้ทั้งทางด้านการร่วมมือการช่วยเหลือและการแบ่งปัน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย

3.1 ความหมายของความมีระเบียบวินัย

ระเบียบวินัย เป็นโครงสร้างที่ผู้ใหญ่กำหนดขึ้นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ว่าสิ่งใดที่เขาสามารถทำได้อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการควบคุมตนเองภายใต้เงื่อนไขที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นในสังคม ซึ่งจะส่งผลให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการศึกษาครั้งนี้จะมุ่งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในด้านต่างๆ ดังนี้

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2537 : 6) วินัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม การมีวินัยเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กได้กระทำในสิ่งที่สังคมยอมรับโดยไม่มีใครมาบังคับ การฝึกวินัยจะเป็นการช่วยให้เด็กได้กระทำสิ่งต่างๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วยวินัยที่ควรปลูกฝัง ให้แก่เด็กนั้นควรจะเป็นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการ

ให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ควรเป็นเรื่องของความเต็มใจมากกว่าการทำตามคำสั่งหรือเพราะการลงโทษได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของวินัยในตนเองไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 17) กล่าวว่าความมีวินัยหมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจ และพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระเบียบเพื่อ ประโยชน์สุขของส่วนรวม จินดา น้ำเจริญ (2540 : 8) ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า ความสามารถในการควบคุม ตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามโดยไม่ต้องใช้คำสั่งหรืออำนาจบังคับ

สุภัก ไหวหากิจ (2543 : 8) ให้ความหมายของวินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของ บุคคลในการใช้ความคิดที่ได้จากการเรียนรู้ ควบคุมตนเองให้ประพฤติตนได้อย่างเหมาะสม เป็นการกระทำโดยสมัครใจ ไม่มีการบังคับ เกิดจากการตระหนักในคุณค่าของการปฏิบัติ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วินัยในตนเองหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุม พฤติกรรมของตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

3.2 ความสำคัญของระเบียบวินัย

การมีระเบียบวินัย เป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญทางบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งนี้เพราะผู้มีวินัยในตนเองจะเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะสนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม เป็นผู้ที่มีการมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และ

เมื่อใดก็ตามที่เด็กได้พัฒนาลักษณะดังกล่าวแล้ว เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้ใหญ่

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 5-6) ได้อธิบายถึงความสำคัญของวินัยต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัยไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอกหรือวินัยในตนเองย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัว เมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล่าวที่จะเรียนรู้และปรับตัวในสิ่งใหม่ๆ อันจะเป็นกำลังคนที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป
2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมร่วมกัน เช่น การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพ ไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตาม ประเพณีแบบแผนของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของบุคคลเป็นไปอย่างสงบสุข
3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบัน มีการดำเนินงานของภาคธุรกิจอย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งซึ่งผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้นการมีวินัยตรงต่อเวลา และวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ
4. ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะประชาชน จะช่วยให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศเป็นไปได้อย่างจะเห็นได้ว่า ความมีระเบียบวินัย เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการทำให้บุคคลอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ เจริญก้าวหน้า

3.3 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย

ทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการของวินัยแห่งตนมี 2 ทฤษฎีที่กล่าวถึง คือ ทฤษฎี ของเมอเรอร์ ว่าด้วยจุดกำเนิดของการควบคุมตนและทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ ทฤษฎีของเมอเรอร์ (อ้างถึงในดวงเดือน พันธุมนาวิน , 2523 : 6-9) ได้กล่าวไว้ว่า การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลแต่ละคนนั้น จะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะ ะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมาจุดเริ่มต้น คือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับ

มารดาหรือผู้เลี้ยงดูอันจะนำไปสู่ความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ทารกและเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น และขอบข่ายของการเสริมสร้างระเบียบวินัย มีดังนี้

1. ให้เด็กกระทำกิจกรรมต่างๆตามเวลา เช่น การตื่นนอน การอาบน้ำ การรับประทานอาหาร การดูโทรทัศน์ การนอน การไปโรงเรียน เป็นต้น

2. ให้เด็กเก็บสิ่งของเครื่องใช้เข้าทำให้เป็นระเบียบ เช่น การเก็บของเล่นเข้ากล่องและเก็บวางบนชั้น หรือในที่ที่พ่อแม่ ครูกำหนดไว้ การเก็บเสื้อผ้าที่ใส่แล้วใส่ในตะกร้าใส่ผ้าใช้แล้ว เป็นต้น
3. การให้เด็กช่วยเหลืองานบ้านหรือที่โรงเรียนเล็กๆน้อยๆตามความสามารถของเด็ก
4. การให้เข้าแถวเพื่อรอทำกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติพร้อมกัน เช่น เข้าแถวรับอาหาร
5. การให้ยอมรับข้อตกลงและทำตามข้อตกลง

สรุปได้ว่า การเสริมสร้างความมีระเบียบวินัย ควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยใช้วิธีจริงจังมากกว่าการบังคับและอาศัยเวลาความมั่นใจ มีการให้ความรู้ความเข้าใจโดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้เด็กลงมือกระทำด้วยตนเอง รู้จักช่วยเหลือตนเองตามความสามารถด้วยการทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเองนอกจากนี้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความมีระเบียบวินัยให้กับเด็กด้วย

พฤติกรรมที่บ่งชี้ความมีวินัยในตนเองสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 17-18) ได้มีการวิเคราะห์พฤติกรรม ที่บ่งชี้ว่ามีวินัยในตนเอง ดังนี้

1. การควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจ
2. การยอมรับทั้งผลการกระทำของตนเอง
3. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
4. การตรงต่อเวลา
5. ความมีเหตุผล
6. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎหมายของสังคม
7. การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

3.4 การส่งเสริมความมีระเบียบวินัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 64-65) กล่าวว่า การฝึกวินัยนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวินัย มิได้หมายถึงการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบ ความเข้มงวดของการอยู่ร่วมกันแต่วินัยหมายถึงการ อยู่ร่วมกันอย่างสุขสบายด้วยความเข้าใจมารยาทและเหตุผลอันดี เด็กจำเป็นต้องปลูกฝังความมีวินัย เนื่องจากการสร้างวินัยไม่ใช่การลงโทษ แต่การสร้างวินัยเกิดจากการสั่งสอนอย่างมีเหตุผล การเป็นตัวอย่างที่ดีให้โอกาสเด็กปฏิบัติด้วยความสุขการสร้างวินัยเด็กที่ดีต้องเริ่มมาตั้งแต่แรกเกิดด้วยการสนองตอบให้เด็กรู้สึกได้ในความรักจากพ่อแม่ ต่อมาเมื่อเด็กเริ่มโตการกำหนดวินัยในครอบครัวกฎเกณฑ์ต่างๆที่จะให้เด็กต้องสอดคล้องกับอายุ อารมณ์และวุฒิภาวะของเด็กแล้วเลือกพฤติกรรมที่ควรพัฒนาเด็ก ซึ่งในเด็กเล็กได้แก่ ความมีระเบียบ การช่วยเหลือเพื่อน การเล่น แบบมีกติกา การเป็น สมาชิกของสังคมที่ดี สิ่งสำคัญในการฝึกวินัยเด็กนอกจากความรักและเหตุผลแล้ว สิ่งที่สำคัญ คือการสอนให้เด็กรู้ขอบเขตของความประพฤติด้วยความตระหนักว่า อิสระภาพที่แท้จริงคืออิสรภาพที่มีขอบเขตไม่ใช่การทำอะไรตามใจทุกคนต้องมีขอบเขตเพื่อการอยู่ ร่วมกันกับผู้อื่นที่ดี กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 80-81) ได้กล่าว ถึงหลักสำหรับการสร้างวินัยให้กับเด็กนั้น มีดังต่อไปนี้

1. มีเจตคติที่ดีกับเด็ก การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามในการสร้างด้วยการใช้สัมพันธภาพที่ดีกับเด็กให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ฝึกเด็กให้รู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผลให้กำลังใจเมื่อเด็กทำถูกต้องและชมเชยใช้วิธีการชักจูงใจให้มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติมากกว่าการบังคับ โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจของเด็ก และความสามารถของเด็กในการพัฒนาตามระดับอายุการสอนวินัยเด็ก
2. ให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อเด็กเล่นกับเพื่อน หรือมีปัญหาในการเล่น เด็กควรต้องรู้ว่าทำไมต้องมีวินัย พฤติกรรมที่ยอมรับได้และพฤติกรรมใดที่ผิดเมื่อผิดแล้วต้องแก้ไข เพราะหากเกิดซ้ำแล้วไปแก้ไขจะทำให้เด็กกลับข้องใจ
3. สร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และงานที่ได้รับมอบหมายด้วยการติดตาม ให้ข้อมูลป้อนกลับชี้แนะไม่ติหรือว่ากล่าวเด็กให้เสียใจ ไม่เปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่นให้เด็กรู้สึกเป็นปมด้อย แต่ประเมินให้เด็กได้เห็นถึงการพัฒนาพฤติกรรมของตนและข้อควรต้องแก้ไข
4. ให้การยกย่องชมเชยในทันทีที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี อย่าพูดสิ่งที่ไกลเด็กไม่เข้าใจ เช่น ทำดีไปเถอะโตขึ้นแล้วจะดีเอง เด็กไม่ทราบหรือคำยากเด็กจะไม่เข้าใจ เช่น คนดีเป็นคนเก่ง เป็นต้น ในขณะที่ฝึกเด็ก เด็กอาจจะดื้อรั้นบ้างเอาแต่ใจตนเองบ้าง ต้องให้อภัยอย่าเอาแต่ใจ
5. การฝึกวินัยต้องทำสม่ำเสมอ เราไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กได้ทันทีทันใดต้องฝึกซ้ำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กซึมซับเป็นนิสัย เมื่อผิดต้องลงโทษทันทีเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องถ้าเด็กทำดีต้องชมเชยสรุปได้ว่าการส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองนั้นควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยและใช้วิธีจูงใจ มากกว่าการบังคับ ควรปลูกฝังเด็กให้เกิดวินัยในตนเองโดยตั้งอยู่บนรากฐานของการใช้เหตุผลและการให้ความรัก การฝึกวินัยควรกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปและต้องสม่ำเสมอควรฝึกจนเป็นนิสัย หรือให้เกิดความเคยชินมีการชมเชยให้กำลังใจเมื่อเด็กประพฤติดี

3.5 วินัยกับการเก็บของเล่น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 88-96) กล่าวถึงการฝึกวินัยกับการเก็บของเล่นไว้ว่า การฝึก ระเบียบวินัยจำเป็นต้องทำในทันทีและสร้างเสริมให้เป็นกิจนิสัยลูกคนต้องฝึกต้องสอนเด็กเรียนรู้ได้ จากการเห็นการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นก็จริง แต่จะมีจุดบอดตรงที่เขาต้องการคำชี้แนะ ดังนั้นพ่อแม่ ต้องสอนถ้าต้องการให้เด็กมีวินัย วิธีสอนต้องไม่เคร่งเครียดควรเป็นการเตือน การชี้แนะ และอย่าให้เห็นถึงการกระทำที่ถูกต้องแบบผ่อนคลาจะมีมาก อีกประการหนึ่ง พ่อแม่ต้องใช้คำพูดในการสอน ที่เป็นรูปธรรม ทำให้ลูกมองภาพได้ชัดไม่ใช่คำว่า “อย่า” ตัวอย่างเช่น เมื่อลูกเล่นของเล่นเสร็จแล้ว พ่อแม่ต้องถามลูกว่า “เลิกเล่นแล้วใช่ไหม” เมื่อลูกตอบว่า “ใช่” ให้พ่อแม่บอกลูกว่า “ช่วยกันเก็บของให้เรียบร้อย จะได้มีของเล่นที่ดีเก็บไว้เล่นได้นานๆ” แล้วเก็บของให้ลูกดูพร้อมชวนให้ลูกช่วยเก็บ เมื่อเด็กเห็นแบบและเข้าใจเหตุผล เด็กจะเห็นประโยชน์ของการเก็บแล้วเด็กจะเก็บของทุกครั้งในการสอนเด็กต้องสอนด้วยอารมณ์ดีและเมื่อเด็กมีอารมณ์ดีด้วยหากเด็กทำดีเก็บของเข้าที่ที่ต้องชมเชยให้กำลังใจที่เด็กกระทำถูก เช่น ทำเป็นอุทานว่า “โอ้โฮ ดีใจจังเลยมีเด็กเก่งๆ ที่นี้ด้วยเก็บของเรียบร้อยดีมาก”

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544 : 68-78) กล่าวถึงการฝึกความมีระเบียบเรียบร้อยไว้ว่า เด็กๆ ที่อาศัยอยู่ในบ้านที่เก็บข้าวของเป็นระเบียบก็จะได้รับการพัฒนาด้านระเบียบ และเป็นการฝึกความรอบคอบเด็กที่มีระเบียบจะไม่ค่อยทำของหายเพราะเขาจะเก็บของเป็นที่เป็นทางจัดวาง เรียบร้อยหยิบใช้และตรวจสอบได้ง่าย พ่อแม่จึงควรฝึกความมีระเบียบให้ลูกโดย

1. พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างของความมีระเบียบเรียบร้อย ในบางบ้านที่พ่อแม่ไม่ค่อยใส่ใจเรื่องการจัดระเบียบข้าวของภายในบ้านปล่อยให้รกรุงรัง ข้าวของวางระเกะระกะไม่เป็นที่ไม่เป็นระเบียบ ทำให้ลูกๆ ซึมซับพฤติกรรมไม่มีระเบียบของพ่อแม่ไปด้วย สิ่งที่มีมักจะเกิดขึ้นกับครอบครัว ที่ไม่มีระเบียบคือ สมาชิกจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหาของที่ตนเองไม่รู้ว่าจะนำไปเก็บไว้ที่ไหนหรือคนอื่นหยิบไปแล้วไม่มาคืน และเมื่อหาไม่เจอก็อาจทำให้อารมณ์เสีย ไม่พอใจ เกิดการโทษกันไปมา มีแนวโน้ม ของหายบ่อยๆ ดังนั้นพ่อแม่จึงควรเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยการจัดบ้านของตนให้เรียบร้อย ของใช้ภายในบ้านต้องจัดวางอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ควรแยกให้ชัดเจนว่าตู้ไหน สำหรับใส่อะไร ถังซักไหนใส่อะไรจัดวางให้เป็นหมวดหมู่
2. ฝึกลูกให้เก็บสิ่งต่างๆ เข้าที่เดิม เมื่อลูกเราเริ่มรู้ความเราต้องสอนให้เขามีระเบียบ และมีความรับผิดชอบสอนเขาเมื่อเขาหยิบสิ่งของชิ้นใดมาใช้ หรือหยิบของเล่นมาเล่นให้ลูกนำไป ต้องเก็บไว้ในที่ประจำทันที และที่สำคัญต้องสอนให้ลูกรู้จักรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองทำเขาต้องจัดการด้วยตนเอง อย่าขอมให้เขาโยนภาระให้กับพ่อแม่หรือคนอื่นๆ ในบ้านในเรื่องที่เขาสมควรทำได้เอง เช่น เมื่อเด็กๆ ทำบ้านสกปรกเลอะเทอะหรือเก็บของไม่เป็นที่เป็นทางแม่หรือพ่อไม่ควรใจดี จัดเก็บให้ แต่ควรเรียกลูกๆ มาทำเองและอาจจะต้องมีการลงโทษกรณีที่ไม่เชื่อฟัง

กล่าวโดยสรุป การที่จะให้เด็กเก็บของเข้าที่ที่จะได้รับผลมาจากการดูแลอย่างการกระทำของผู้ใหญ่ อีกส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการแนะนำบ่อยๆ ของผู้ใหญ่จนเด็กเกิดการกระทำจนเป็นนิสัย

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย

งานวิจัยในประเทศ

สารทิ โขติรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้เกมตัวแบบและสถานการณ์จำลอง ต่อพฤติกรรมของนักเรียนอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ก่อนกับหลังการสอนโดยใช้เกม ใช้ตัวแบบ และใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนห้วยยอด กลิ่งวิทยาการอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกม ใช้ตัวแบบและใช้สถานการณ์จำลอง มีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภัก ไหวหากิจ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเล่านิทานคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมมีการรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

กิจเสนีย์ ศรีโสภา นิลดา ละว้า และจริยา มงคล (2547 : 48-49) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหนังสือ นิทานผ้าเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 ที่ได้รับฟังนิทานผ้าเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น และแบบประเมินหนังสือ นิทานผ้าเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้น อนุบาล 1 ผลการประเมินค่าเฉลี่ย 4.80 ซึ่งแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยได้คือ มีค่ามากที่สุด หมายความว่า หนังสือนิทานผ้าเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา สำหรับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก

จิราวรรณ เนตร์สว่าง นฤมล กลีบทอง และกษิยา เชียงหวิ้อง (2547 : 52-54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมประกอบนิทานสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการดำเนินการวิจัย พบว่า ด้านประโยชน์ของกิจกรรมเสริมประกอบนิทานที่มีต่อเด็กผลการประเมินได้คะแนนอยู่ในระดับ 4.29 สามารถแปลความหมายได้ว่า กิจกรรมเสริมประกอบนิทานมีประโยชน์ในการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือให้ประสานสัมพันธ์กับตาช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างทำกิจกรรม ช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มและช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นมากที่สุดและด้านลักษณะของกิจกรรมเสริมประกอบนิทาน ผลการประเมินได้คะแนนอยู่ในระดับ 4.29 สามารถแปลความหมายได้ว่ากิจกรรมในกลุ่มนี้มี

ลักษณะที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก กิจกรรมมี ความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องในนิทาน กิจกรรมง่ายต่อการนำไปใช้กิจกรรมน่าสนใจและกิจกรรมมี ความหลากหลายมากที่สุด

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

4.1 ความหมายพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ได้มีผู้ให้ความหมายของพัฒนาการทางสังคมไว้หลายทัศนะกล่าวคือ

เซอร์ลอค (จิตตพรรณ ทองคำ, 2536: 9; อ้างอิงจาก Hurlock, 1978: 228) ให้ความหมายของพัฒนาการทางสังคม หมายถึงการพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมตามแบบแผนของพัฒนาการทางสังคม ซึ่งหมายถึงการพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมกับแบบแผนที่สังคมยอมรับเพื่อเข้ากับสังคมได้ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2525: 24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่จะให้เด็กปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีเพียงใดนั้นมี 3 ประการ ดังนี้

1. ลักษณะพฤติกรรมที่เหมาะสม เด็กจะเข้าสังคมได้ดี ต้องประพฤติตามแนวที่สังคมยอมรับ และนิยมชมชอบซึ่งสังคมแต่ละสังคมย่อมมีมาตรฐานของตนเอง เด็กจะต้องเข้าใจมาตรฐานและปฏิบัติให้เหมาะสม
2. บทบาทในสังคม หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่ยึดถือปฏิบัติเป็นธรรมเนียมของสังคม ซึ่งในแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน บทบาททางสังคมดังกล่าว ได้แก่ บทบาทพ่อแม่ของเด็กของครูฯลฯ ถ้าเด็กไม่เข้าใจและไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทที่สังคมกำหนด เด็กคนนั้นจะมีปัญหาการปรับตัวและอยู่ในสังคมอย่างไม่มีความสุข

3. เจตคติต่อสังคม หมายถึง ความรู้สึกของเด็กที่มีต่อสังคม เด็กจะต้องรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีหน้าที่ต้องให้ความร่วมมือ และมีความรู้สึกพอใจในสังคมของตนเองจึงจะมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528: 220) กล่าวว่าพัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถในพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับเพื่อเข้ากับสังคมได้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2546: 127) ได้กล่าวว่า พัฒนาการทางสังคม เป็นพัฒนาการของความสามารถแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับได้ พฤติกรรมแสดงออกจะบ่งบอกให้เห็นถึง เจตคติและค่านิยมเฉพาะตนของบุคคลคนนั้น

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2550: 91) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางสังคมไว้ว่า พัฒนาการทางสังคม หมายถึง ความสามารถของเด็กในการช่วยเหลือตนเองและสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน ปรับตัวในการเล่นหรืออยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทำหน้าที่ตามเวลาที่มีความรับผิดชอบ รู้จักกาลเทศะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า จากความหมายของพฤติกรรมทางสังคมที่นักการศึกษาได้ให้ไว้แสดงว่าพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมเฉพาะของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในสังคมที่แสดงออก โดยอาจจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่นรอบข้าง หรือธรรมเนียมปฏิบัติแบบแผนทางสังคม

4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางสังคมของเด็กนั้นมีความสำคัญและจำเป็นที่บุคคลในสังคมนั้นต้องเรียนรู้เพื่อการปรับตนเองให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและการที่เด็กจะมีชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ซึ่งการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีแบบแผนตามลำดับขึ้นอยู่กับอายุและประสบการณ์ที่เด็กได้รับการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในแต่ละช่วงอายุซึ่งอีริกสัน (Erikson) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการในช่วงวัยของบุคคลว่าในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นมีงานประจำซึ่งเป็นงานที่เด็กแต่ละคนควรจะได้ทำในช่วงนั้นๆซึ่งถ้าบุคคลใดไม่ประสบผลสำเร็จในงานนั้นจะมีผลต่อการปรับตัวโดยพัฒนาการทางสังคมของเด็กนั้นเป็นไปตามขั้นตอนและสอดคล้องกันตามทฤษฎีต่อไปนี้

ฮาวิกเฮิร์ส (Havighurst) ได้รับอิทธิพลแนวความคิดจากอีริกสัน (Erikson) เกี่ยวกับลักษณะของพัฒนาการแต่ละช่วงวัยของบุคคลโดยเขาอธิบายว่าในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นเป็นงานประจำวันเป็นงานที่เด็กแต่ละคนควรจะได้ทำในช่วงนั้นๆถ้าบุคคลใดไม่ประสบผลสำเร็จในงานนั้นจะมีผลต่อการปรับตัวฮาวิกเฮิร์สแบ่งงานที่แสดงถึงพัฒนาการทางสังคมในวัยทารกและวัยเด็กปฐมวัยออกเป็น 3 ประการคือ

ประการที่ 1 เด็กสามารถมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความจริงทางสังคมและทางกายภาพซึ่งหมายถึงการที่เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเช่นพ่อแม่โรงเรียนครูและสิ่งต่างๆที่เด็กต้องเกี่ยวข้องกับ

ประการที่ 2 เด็กสามารถที่จะเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับพี่น้องและบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งชอบเลียนแบบบุคคลอื่น

ประการที่ 3 เด็กสามารถที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกกับสิ่งที่ผิดและเริ่มมีพัฒนาการทางจริยธรรม (พรณีเจนคติ. 2538: 77- 78)

อิริคสัน (สิริมาภิญาญอนันตพงษ์. 2545: 46) กล่าวว่าบุคลิกภาพจะสามารถพัฒนาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละช่วงของอายุเด็กที่ประสบความสำเร็จตามขั้นพัฒนาการต่างๆของแต่ละวัยถ้าเด็กได้รับการตอบสนองเต็มที่ก็จะมิบุคลิกภาพดีและพร้อมที่จะพัฒนาขั้นต่อไปอิริคสันได้แบ่งระยะพัฒนาการทางสังคมไว้ 8 ระยะแต่สำหรับเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องมี 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ - ความไม่ไว้วางใจ (Trust versus mistrust) เกิดขึ้นในวัยทารกอิริคสันถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของพัฒนาการในวัยต่อไปเด็กทารกจำเป็นต้องมีผู้เลี้ยงดูเพราะช่วยตนเองไม่ได้ผู้เลี้ยงดูจะต้องเอาใจใส่เด็กถึงเวลาให้นมก็ควรจะให้และปลดเปลื้องความเค็ดร้อนไม่สบายของทารกอันเนื่องมาจากการขับถ่ายเป็นต้นผู้เลี้ยงดูจะต้องสนองความต้องการของเด็กอย่างสม่ำเสมอเพราะเด็กมีความหวังว่าเวลาหิวจะมีคนมาให้นมเวลาที่ผ้าอ้อมเปียกจะมีคนมาเปลี่ยนให้เด็กจะอยู่ด้วยความหวังว่าพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูจะมาช่วยสนองความต้องการของตนแล้วเด็กยังเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถที่จะใช้วิธีช่วยเหลือตนเองช่วยตนเองเป็นต้นว่าสามารถจะหาหัวนมและคว่ำมาดูดได้อิริคสันกล่าวว่าความไว้วางใจเป็นรากฐานที่สำคัญของพัฒนาการทางบุคลิกภาพเด็กที่ขาดความไว้วางใจจะกลายเป็นคนที่ก้าวร้าวตีตัวออกจากสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ-ความสงสัยไม่แน่ใจในตัวเอง(Autonomy versus and doubt or shame) อยู่ในวัย 2 – 3 ปีวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มเดินได้สามารถที่จะพูดได้และความเจริญเติบโตของร่างกายช่วยให้เด็กมีอิสระพึ่งตนเองได้และมีความอยากรู้อยากเห็นอยากจับสิ่งของต่างๆเพื่อต้องการสำรวจว่าคืออะไรเด็กอยากมีอิสระเป็นตัวของตัวเองฉะนั้นเด็กวัยนี้จะต้องเรียนรู้พฤติกรรมหลายอย่างที่กำหนดโดยสังคมพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูจำเป็นจะต้องรักษาสมดุลช่วยเด็กให้เป็นอิสระโดยต้องเป็นผู้ที่รู้จักใช้คำพูดอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าสิ่งไหนได้สิ่งไหนทำไม่ได้พยายามเลี่ยงการดุเด็กเวลาที่ทำสิ่งไม่ถูกต้องแต่บางครั้งจำเป็นต้องปล่อยให้เด็กมีความอาย (Shame) และการสงสัยตัวเองว่าทำไม่ถูก (Doubt) เพราะเป็นสิ่งสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเพราะว่าทุกคนควรจะต้องมีความละอายใจไม่กล้าทำสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับด้วยอย่างไรก็ตามพ่อแม่ควรจะเน้นที่การให้โอกาสเด็กพึ่งตนเองมีความเป็นอิสระทำอะไรด้วยตนเองมากกว่าการมีความรู้สึกลอายและสงสัยในตนเอง

ขั้นที่ 3 การเป็นผู้คิดริเริ่ม – การรู้สึกผิด (Initiative versus guilt) วัยเด็กอายุประมาณ 3 – 5 ปีอิริคสันเรียกวัยนี้ว่าเป็นวัยที่เด็กมีความคิดริเริ่มอยากจะทำอะไรด้วยตนเองจากจินตนาการของตนเองการเล่นสำคัญมากสำหรับวัยนี้เพราะเด็กจะได้ทดลองทำสิ่งต่างๆจะสนุกจากการสมมติของต่างๆเป็นของจริงเช่นอาจจะใช้ลังกระดาษเป็นรถยนต์ขั้วรถยนต์เหมือนผู้ใหญ่อย่างไรก็ตามเด็กก็ยังพยายามที่จะเป็นอิสระพึ่งตนเองอยากจะทำอะไรเองไม่พึ่งผู้ใหญ่เป็นวัยที่เด็กจะเลียนแบบจากผู้ใหญ่ทั้งด้านการพูดและการกระทำอิริคสันอธิบายการรู้สึกผิด (Guil) เหมือนกับฟรอยด์คือเน้น Resolution และ Oedipal Complexดังที่ได้อธิบายมาแล้วดังนั้นเด็กชายวัยนี้ต้องการทำอะไรเหมือนพ่อเด็กหญิงอยากจะทำอะไรเหมือนแม่เด็กบางคนอาจ

ทำงานซ้ำเสร็จซ้ำแต่เมื่อเสร็จแล้วก็เป็นที่สมบูรณ์เรียบร้อยและถูกต้องเด็กบางคนอาจจะเรียนไม่เก่งแต่เล่นกีฬาเก่งเป็นต้นการช่วยเหลือแบบนี้จะช่วยทำให้เด็กไม่มีปมด้อยและมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองไม่เกลียดตนเองและไม่มีปมด้อย

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะทำกิจกรรมอยู่เสมอ – ความรู้สึกด้อย (Industry versus Inferiority) อิริคสันใช้คำว่า Industry กับเด็กอายุประมาณ 6 – 12 ปีเนื่องจากเด็กวัยนี้มีพัฒนาการด้านสติปัญญาและด้านร่างกายอยู่ในขั้นที่มีความต้องการที่จะทำอะไรอยู่สม่ำเสมอไม่เคี้ยวหรืออยู่เฉยๆแม้ว่าเด็กที่เจริญเติบโตในวัฒนธรรมที่ไม่มีการศึกษาในโรงเรียนทั่วโลกก็พบว่าเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่จะเริ่มฝึกหัดอาชีพสำหรับสังคมที่มีการศึกษาในโรงเรียนเด็กก็จะอยู่ในความพยายามอย่างมากผู้ใหญ่จะต้องพยายามช่วยให้เด็กได้รับสัมฤทธิ์ผลให้เขาว่าจะต้องมีประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เขาคิดว่าคนเราเก่งมีความสามารถทำอะไรก็ได้เพื่อจะไม่ให้เกิดปมด้อยมีส่วนช่วยให้เด็กที่โชคไม่ดีที่ทำงานซ้ำผู้อื่นไม่ได้โดยพยายามหาสิ่งที่เด็กคนนั้นทำได้ดีกว่าเด็กคนอื่นและนอกจากชี้ให้เห็นความสามารถพิเศษของเขาและประกาศให้คนอื่นเห็นด้วยเช่นเด็กบางคนอาจจะทำงานซ้ำเสร็จซ้ำแต่เมื่อเสร็จแล้วเป็นผลงานที่มีความถูกต้องสมบูรณ์เด็กบางคนเรียนไม่เก่งแต่ทำกิจกรรมต่างๆที่ใช้มือได้ดีหรือเล่นกีฬาเก่งการช่วยเหลือแบบนี้จะช่วยทำให้เด็กไม่มีปมด้อยและมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง

อัลเบิร์ตแบนคูรา (สิริมาภิญโญอนันตพงษ์, 2550: 65 – 66) กล่าวว่าการเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมซึ่งทฤษฎีนี้เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ โดยผู้เรียนจะทำการลอกเลียนแบบจากตัวแบบการเรียนรู้ดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบการสังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยาต่างๆของตัวแบบสภาพแวดล้อมของตัวแบบผลการกระทำคำบอกเล่าและความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้ซึ่งกระบวนการต่างๆของการเลียนแบบของเด็กประกอบด้วย 4 กระบวนการคือ

1. กระบวนการดึงดูดความสนใจคือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กสังเกตตัวแบบและตัวแบบนั้นดึงดูดให้เด็กสนใจที่เลียนแบบควรเป็นพฤติกรรมง่ายๆไม่สลับซับซ้อนง่ายต่อการเอาใจใส่ของเด็กที่เกิดการเลียนแบบและเกิดการเรียนรู้

2. กระบวนการคงไว้คือกระบวนการบันทึกหรือเก็บเป็นความจำการที่เด็กจะต้องมีความแม่นยำในการบันทึกสิ่งที่ได้เห็นหรือได้ยินเก็บเป็นความจำทั้งนี้เด็กดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบออกมาใช้กระทำตามโอกาสที่เหมาะสมเด็กที่มีอายุมากกว่าจะเรียนรู้จากการสังเกตการกระทำที่ฉลาดของบุคคลอื่นๆได้มากกว่าโดยประมวลไว้ในลักษณะของภาพพจน์และในลักษณะของภาษาและเด็กโตขึ้นนำประสบการณ์และสัญลักษณ์ต่างๆมาเชื่อมโยงและต่อมาจะใช้การเรียนรู้มีเทคนิคที่นำมาช่วยเหลือความจำคือการท่องจำการทบทวนหรือการฝึกหัดคิดและการรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกันในเหตุการณ์ซึ่งจะช่วยให้เขาได้เก็บสะสมความรู้ไว้ในระดับซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

3. กระบวนการแสดงออกคือการแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำคือการที่เด็กมีผลสำเร็จในการเรียนรู้จากตัวแบบต่างๆเพื่อให้เกิดความแม่นยำเด็กจะต้องแสดงพฤติกรรมที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยการ

เคลื่อนไหวออกมาเป็นการกระทำออกมาในรูปของการใช้กล้ามเนื้อความรู้สึกด้วยการกระทำครั้งแรกไม่สมบูรณ์ดังนั้นเด็กจำเป็นต้องลองทำหลายๆครั้งเพื่อให้ได้ลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการเพื่อนำมาแก้ไขพฤติกรรมที่ยังไม่เข้ารูปเข้ารอยสิ่งนี้จะทำให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงและสามารถควบคุมได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อย

4. กระบวนการจูงใจคือกระบวนการเสริมแรงให้กับเด็กเพื่อแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง โดยเด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวแบบที่จะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียงจากการเลียนแบบตัวแบบที่มาจากบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกันจากการเลียนแบบตัวแบบที่เป็นรางวัลเช่นเงินทองชื่อเสียงสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงจากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกลงโทษมีแนวโน้มที่จะไม่นำมาเลียนแบบและจากการที่เด็กได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกันกับเด็กได้แก่อายุหรือสถานภาพทางสังคม

4.3 ความหมายพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ได้มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมทางสังคมไว้หลายทัศนะกล่าวคืออิงลิชและอิงลิช (ขจิตพรพรณ ทองคำ. 2536: 12; อ้างอิงจาก English & English. 1958. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms. P. 506) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมทางสังคมไว้ว่าพฤติกรรมทางสังคมหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของบุคคลหรือองค์กรทางสังคมเช่น ครอบครัว โรงเรียน เป็นต้น

ดินเมเยอร์ (ทัศนัยอุดมพันธ์. 2541: 12 – 13; อ้างอิงจาก Dinkmeyer. 1965: 159 – 160) เมื่อเด็กเริ่มเข้าโรงเรียนในระยะแรกนั้นเด็กเริ่มมองตัวเองว่าต่างจากคนอื่นเด็กจะแกล้งล้อไปด้วยเพื่อนและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่คนอื่นมากกว่าพ่อแม่เด็กเริ่มมองตัวเองรู้จักวิเคราะห์ตัวเองเมื่อมีสิ่งที่ผ่านมากระทบความรู้สึกเด็กวัยนี้เริ่มรู้จักการแข่งขันและรู้จักประนีประนอมเด็กจะรู้สถานะของคนและรู้จักความสัมพันธ์ของตนเองกับวัฒนธรรมที่เขามีส่วนเกี่ยวข้อง

กู๊ด (จิตราชนะกุล. 2539: 12; อ้างอิงจาก Good. 1973: Dictionary of Education. p.44) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมทางสังคมไว้ว่าเป็นการแสดงออกที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมหรือเป็นการแสดงออกของกลุ่มบุคคล

เพจโทมัสและมาร์แชล (บุศรินทร์ศิริปัญญาธร. 2541: 11; อ้างอิงจาก Page, Thomas & Marshall. 1977: International Dictionary of Education. p.314) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมทางสังคมไว้ว่าพฤติกรรมทางสังคมหมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลที่ได้รับการควบคุมโดยองค์กรทางสังคมหรือเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อพยายามมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544 ข: 273) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมทางสังคมว่าพฤติกรรมทางสังคมหมายถึงพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมามีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแลพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กให้เข้ากับบุคคลวัยต่างๆในสังคมที่เด็กเป็นสมาชิกอยู่

จากความหมายของพฤติกรรมทางสังคมที่นักการศึกษาให้ไว้สรุปได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมคือพฤติกรรมที่เด็กหรือบุคคลแสดงออกซึ่งมีความแตกต่างกันไปอันเนื่องมาจากได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละบุคคลซึ่งมีทั้งกลุ่มคนอื่นวัฒนธรรมและองค์กรทางสังคม

4.4 ลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1964: 237 – 239) กล่าวว่ารูปแบบของพฤติกรรมเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในขณะที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมีดังต่อไปนี้คือการร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มการเป็นผู้นำการเป็นผู้ตามการเป็นผู้มีใจกว้างขวางซึ่งแสดงออกมาในรูปแบ่งปันสิ่งของและการเห็นอกเห็นใจซึ่งแสดงออกมาในรูปของการช่วยเหลือป้อนโยนพฤติกรรมเหล่านี้มีผู้อธิบายรายละเอียดไว้ดังนี้

ซีเฟลท์ (Seefeldt, 1980: 7 – 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปีไว้ดังนี้

1. ลักษณะทางสังคมของเด็กอายุ 5 ปีเด็กวัยนี้มีความเป็นมิตรมากขึ้นมีความกระตือรือร้นที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเริ่มเข้ากลุ่มใหญ่ขึ้นจาก 2 คนเป็น 5 คนเริ่มมีเพื่อนที่ถูกใจเป็นพิเศษชอบเล่นละครสมมติเล่นเลียนแบบเล่นละครใบ้การทะเลาะกับเพื่อนลดน้อยลงเพราะเริ่มเข้าใจและยอมรับความสำคัญของผู้อื่นเป็นระยะที่เริ่มจะมีความเห็นคล้อยตามคนอื่นและเริ่มมีความรู้สึกไม่พอใจเมื่อเพื่อนในกลุ่มไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม

2. ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 6 ปีเด็กเริ่มมีการประสานสัมพันธ์กับผู้อื่นดังจะเห็นได้จากลักษณะการเล่นที่เปลี่ยนไปคือเล่นเป็นกลุ่มและมักจะเป็นเพื่อนเพศเดียวกันในการเล่นยังชอบแสดงเป็นตัวเด่นเล่นรุนแรงพยายามจะเป็นที่หนึ่งในการเล่นต้องการชนะและถ้าหากการเล่นนั้นมีกฎเกณฑ์ที่ยากเกินความสามารถของตนก็พยายามปรับกฎนั้นให้มาเป็นประโยชน์กับตน

ภรณ์คุรวัตนะ (2523: 7 – 13) ได้จำแนกพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 – 6 ปีซึ่งจะกล่าวถึงเด็กอายุ 5 ปีและ 6 ปีดังนี้

อายุ 5 ปีมีความพอใจที่จะเล่นคนเดียวเป็นเวลานานๆชอบเล่นกับเพื่อนชอบเล่นแข่งขันและมีการร่วมทีมกันในการแข่งขันต้องให้ผู้ใหญ่ตัดสินบางครั้งไม่พอใจเมื่อเห็นเด็กโตกว่าเล่นรุนแรง

อายุ 6 ปีเริ่มห่างจากผู้ใหญ่แต่ต้องการความช่วยเหลือและเรียกร้องคำชมเชยมักทะเลาะกับเพื่อนแต่ต้องการเพื่อนเล่นอาจจะรักเพื่อนบางคนเป็นพิเศษหวงของเล่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2537: 504 – 509) กล่าวถึงลักษณะทางสังคมของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 5 ขวบเด็กในวัยนี้มักจะเป็นมิตรให้ความร่วมมือและชอบกระทำสิ่งต่างๆให้ผู้อื่นพอใจเริ่มที่จะชอบการมีเพื่อนฝูงเป็นกลุ่มเด็กประมาณ 2 – 5 คนและชอบมีเพื่อนสนิทเด็กวัยนี้ชอบสนุกสนานกับการแสดงบทบาทสมมุติการแสดงละครการแสดงความขัดแย้งในกลุ่มลดน้อยลงเด็กในวัยนี้เริ่มที่จะสนใจสิ่งต่างๆและสนใจผู้อื่นมากกว่าที่จะสนใจตนเองนั่นคือเด็กเริ่มลดการยึด

ตนเองเป็นศูนย์กลางเด็กวัยนี้เป็นวัยที่ยอมรับกฎเกณฑ์ของกลุ่มซึ่งขณะเดียวกันก็จัดได้ว่าเป็นช่วงวิกฤตของเด็กบางคนที่อยู่ในกลุ่มและไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ของกลุ่ม

ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 6 ขวบเด็กวัยนี้เริ่มที่จะมีการแลกเปลี่ยนของเล่นและร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ การเข้าเล่นร่วมกับเพื่อนในระบายนี้นักจะเล่นกับเพศเดียวกันแต่อย่างไรก็ตามเด็กก็ยังคงจัดได้ว่าเป็นวัยที่ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งเขามักสนใจเกี่ยวกับตนเองและสิ่งที่ผู้อื่นทำกับเขา กิจกรรมกลุ่มได้รับความนิยมนอย่างมากสำหรับเด็กวัยนี้เด็กมักจะต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนและมักแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนเมื่อต้องการให้เพื่อนยอมรับตนเอง

สิริมาภิญโญอนันตพงษ์ (2550: 91 – 92) กล่าวถึงลักษณะทางสังคมของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 4 – 5 ปีเริ่มมีการช่วยเหลือตนเองได้แต่งตัวได้รับประทานอาหารได้ด้วยตนเองโดยไม่หกละเทอะ รู้จักทำความสะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำ ห้องส้วมเริ่มมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการมีคุณธรรมจริยธรรมเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักการให้อภัยและการขอโทษเริ่มช่วยเหลือผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงร่วมกันมีความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายเริ่มรู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามมีมารยาทในการอยู่ร่วมกันเริ่มมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รู้จักแสดงความรักทั้งขณะถูกที่รักษาสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน

ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 5 – 6 ปีเริ่มมีการช่วยเหลือตนเองเลือกเครื่องแต่งกายของตนเองได้และแต่งตัวเองได้ ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหารได้ ทำความสะอาดร่างกายได้เริ่มมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการมีคุณธรรมจริยธรรมเลือกเพื่อนของตนเองได้ช่วยเหลือผู้อื่นได้ รู้จักการให้และการรับปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีมีมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เล่นและทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อยได้เริ่มมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม แสดงความรักได้เหมาะสมกับโอกาสทั้งขณะให้ลูกที่ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว

มูสเซนและคนอื่นๆ (Mussen and other, 1969: 358) ได้กล่าวว่าการร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มหมายถึงการทำกิจกรรมร่วมกันของคน 2 คนหรือมากกว่าเพื่อให้บรรลุจุดหมายร่วมกัน เช่นในการเล่นเกมนการเล่นกีฬาเด็กจะเรียนรู้การเล่นและการทำงานร่วมกันกับเพื่อนคนอื่นเมื่ออายุเข้า 4 ปีและจะเล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนได้เป็นเวลานานขึ้นที่ละน้อยถ้าเด็กยังมีโอกาสในการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากเท่าใดเด็กก็จะเรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มกับเพื่อนได้มากขึ้นเท่านั้น

คอร์ลีนและเอชเมอร์ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528: 228; อ้างอิงจาก Collins and Ashmors, 1970) อธิบายว่าการร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มหมายถึงการที่บุคคล 2 คนมีจุดหมายเหมือนกันในการกระทำต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในตนเองเดียวกัน

สเตาบี (Staub, 1971: 805 – 816) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งปันพบว่าเด็กปฐมวัยเพศหญิงจะตอบสนองการขอร้องของเพื่อนมากกว่าเพศชายและเด็กชายจะแสดงพฤติกรรมแบ่งปันมากกว่าเพศหญิงใน

ทำนองเดียวกันจากงานวิจัยของเบิร์ชและบิลล์แมน (Birch and Billman, 1986: 387 – 395) แสดงให้เห็นว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมแบ่งปันให้เพื่อนที่คุ้นเคยมากกว่าคนที่คุ้นเคยน้อยกว่า

แนนซีและไมเคิล (Nancy and Michael, 1979: 356 – 363) ได้กล่าวว่าการแบ่งปันเป็นการให้หรือยอมให้คนอื่นใช้ของที่ตนเคยเป็นเจ้าของมาก่อนได้ชั่วคราว

การช่วยเหลือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมทางสังคมแนนซีและไมเคิล (Nancy and Michael, 1979: 356 – 363) ได้กล่าวว่าการช่วยเหลือเป็นการพยายามที่จะช่วยบรรเทาความต้องการที่ไม่ใช่ทางอารมณ์กับผู้อื่นเช่นช่วยเหลือผู้อื่นโดยการให้ข้อมูลช่วยเหลือผู้อื่นทำงานหรือเสนอสิ่งของที่ตนไม่เคยเป็นเจ้าของมาก่อน

บี (Bee, 1985: 396 – 401) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการช่วยเหลือเพื่อนของเด็กปฐมวัยว่าเป็นการแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวกซึ่งอายุ 2 – 3 ปีจะมีชนิดของการปฏิสัมพันธ์เชิงบวกด้วยการให้เช่นเด็กจะเสนอให้ความช่วยเหลือหรือให้ของเล่นหรือพยายามปลอบใจเด็กคนที่ได้รับบาดเจ็บเด็กจะทำตามคำขอร้องหรือคำแนะนำของเพื่อนมากกว่าเด็กคนอื่นซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งในครอบครัวและบุคคลอื่นๆรวมทั้งเพื่อนดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการช่วยเหลือเป็นการพยายามที่จะช่วยบรรเทาความต้องการใช้คำพูดและหรือแสดงท่าทางเช่นปลอบใจเมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บให้สิ่งของที่ตนไม่เคยเป็นเจ้าของมาก่อนหรือช่วยเหลือเพื่อนทำงานเป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยสามารถสรุปได้ว่าลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เด็กแสดงออกนั้นเป็นการแสดงความรู้สึกเพื่อให้ผู้อื่นได้เข้าใจถึงความต้องการของตนเองทั้งการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มการช่วยเหลือและการแบ่งปันลักษณะที่กล่าวมานี้สามารถแสดงออกมาได้มากขึ้นแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับช่วงอายุการทำกิจกรรมร่วมกันและการยอมรับของกลุ่มเพื่อนและบุคคลที่อยู่รอบตัวเด็กซึ่งเด็กจะแสดงพฤติกรรมด้านบวกเพิ่มมากขึ้นในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม

ณัฐพรพงษ์สิงห์ (2539: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกกลางแจ้งเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผนกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกกลางแจ้งอย่างอิสระกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาล 2 อายุ 5 – 6 ปีจำนวน 30 คน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกกลางแจ้งเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกอย่างอิสระผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นบล็อกกลางแจ้งอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริรัตน์จูชีพ (2544: 37) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์และหลังจากจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ในสัปดาห์ที่ 1 หลังจัดประสบการณ์เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ใน 1 สัปดาห์เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมชอบสังคมเพิ่มขึ้นจากก่อนจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วีระพงษ์บุญประจักษ์ (2545: 50) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมพบว่าเด็กปฐมวัย ก่อนจัดประสบการณ์และระหว่างการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยในแต่ละช่วงสัปดาห์มีพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์พบว่าคะแนนพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้น ตลอดช่วงเวลา 8 สัปดาห์เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือและแบ่งปันพบว่าคะแนนพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 ด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์แบบคะแนนรวมทั้งหมดซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ศศินันท์นิลจันทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบระดับความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ในชุมชนแออัดคลองเตยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นนิทานในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกันพบว่าเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตยหลังจากได้รับกิจกรรมเล่นนิทานในแต่ละช่วงสัปดาห์มีระดับคะแนนของพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบความซื่อตรงการตรงต่อเวลาและการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้รายงานได้นำผลการพัฒนาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมเล่นนิทานส่งเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มาบูรณาการเป็นส่วนประกอบของการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
ผู้รายงานได้ดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย
ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้าง
พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็ก
ปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลในการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความ
มีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการด้านการจัดการเรียนการ
สอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. อาจารย์จุฑาทิพย์ โอบอ้อม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. นางปฐมวดี ฤทธิศักดิ์ ครู (กศ.๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเพชรเจริญ สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลปางตาไว อำเภอลำดวน จังหวัดกำแพงเพชร

3.นางสาวดาริกา ปัญญา ครูผู้ช่วย สาขาปฐมวัย โรงเรียนบ้านปางตาไว สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย
ของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 เรื่อง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่อง
ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้อง
องค์ประกอบหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และผล
การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมก่อน-หลังการจัดกิจกรรมการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการ
ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขั้นตอนในการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคม
เรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ

ปัญหาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านความมีระเบียบวินัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือ
หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยโดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดแหล่งข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาสภาพปัญหาการพัฒนาการของ
เด็กปฐมวัยด้านความมีระเบียบวินัย และหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบ
วินัยของเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย
ของเด็กปฐมวัย และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษามาใช้ในการสร้าง
เนื้อหาของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

2. ดำเนินการสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัย โดย

ขั้นที่ 1 ทำการศึกษาข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของเด็กปฐมวัยด้าน
พฤติกรรมทางสังคมและศึกษาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของ
เด็กปฐมวัย รวมทั้งศึกษาประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณลักษณะที่พึงประสงค์
สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากระบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างพัฒนาการ
ด้านสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 2 ทำการอ่านข้อค้นพบของงานวิจัยให้เข้าใจ แล้วทำการเรียบเรียงสาระสำคัญของข้อ
ค้นพบด้วยกัน

ขั้นที่ 3 นำเสนอผลการวิจัยซึ่งเป็นผลจากการสังเคราะห์ข้อค้นพบ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นหนังสือ
นิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

3. นำหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ไป
ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องขององค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้าง
พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of
Congruence : IOC)

4. ปรับปรุงหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็ก
ปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็ก
ปฐมวัย ไปใช้กับเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี จำนวน 16 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การ
บริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ระยะเวลา 5 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบ
วินัยของเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องของหนังสือนิทานเสริมสร้าง
พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ มาตรวจสอบความสมบูรณ์

2. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 124)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ หากความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency = IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้คะแนนดังนี้

+1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยแน่ใจว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกัน

0 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยไม่แน่ใจว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกัน

-1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยแน่ใจว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ไม่มีความสอดคล้องกัน

3. นำผลจากการให้คะแนนมาทำการวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ โรวินेलลี (Rovinelli) และ แฮมเบิลตัน (R.K.Hambleton) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 124)

4. นำค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 หน้า 124)

ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 หมายความว่าองค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกันอย่างแท้จริง

ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 0.50 หมายความว่าองค์ประกอบของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ไม่มีความสอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การสอนโดยใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ในครั้งนี้ ได้จาก การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยเลือกเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี จำนวน 16 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย รวมเป็นเวลา 5 วัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการสังคมสังคมก่อน – หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยคือ ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคม หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ใช้กลุ่มเดียวทดสอบก่อน - หลัง (One – Group Pretest- Posttest Design) ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (รัตนะ บัวสนธิ์, 2551, หน้า 65) แสดงดังนี้

$$Gr_1 = O_1 \quad T \quad O_2$$

เมื่อ Gr_1 แทน กลุ่มหนึ่ง

O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

T แทน การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

O_2 แทน การวัดผลการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

การดำเนินการทดลอง

1. วัดความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย จำนวน 16 คนก่อนทดลองโดยใช้แบบทดสอบความรู้เรื่องพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ในภาพรวมมี 5 คะแนน
2. สังเกตทักษะพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย จำนวน 16 คนก่อนทดลองโดยแบบบันทึกการสังเกตในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 15 คะแนน
3. วัดผลพัฒนาการด้านจิตพิสัยในการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 16 คนก่อนทดลองโดยแบบสังเกตด้านจิตพิสัยในการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 9 คะแนน
4. ผู้รายงานได้ทำการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ด้วยตัวผู้รายงานเอง ช่วงเวลาที่ใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560
5. ผู้รายงานดำเนินการจัดประสบการณ์และประเมินผลพัฒนาการด้านสังคม ที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์ โดยใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
6. เมื่อสิ้นสุดการทดลองกับเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้วัดผลการพัฒนาการด้านสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยชุดเดียวกันกับแบบประเมินพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในประเมินผลการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการทดลองได้แก่

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 เล่ม
2. แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้น จำนวน 1 แผนการจัดประสบการณ์
3. แบบทดสอบความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
4. แบบสังเกตทักษะพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 15 คะแนน
5. แบบสังเกตประเมินพัฒนาการด้านจิตพิสัยในการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 9 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่อง
ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. นำคำตอบจากแบบประเมินผลการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย มาตรวจให้
คะแนน โดยให้คะแนน 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด หรือตอบ
มากกว่า 1 ข้อ หรือไม่ตอบ

2. นำคะแนนของเด็กปฐมวัยทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบแบบประเมินผลการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ด้วยการทดสอบความมี
นัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สูตร t-test
Dependent

4. เปรียบเทียบผลการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลัง
การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของผลการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

1. ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 73-79)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
 $(\sum X)^2$ แทน กำลังสองของผลรวมของคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การหาดัชนีประสิทธิผลของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ E.I. = ดัชนีประสิทธิผล

$\sum_{posttests}$ = ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม

$\sum_{pretests}$ = ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม

N = จำนวนนักเรียน

A = คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

4. t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N คือ จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัด กำแพงเพชร ผู้รายงานมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง จากการใช้หนังสือ นิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ขอเสนอผลการพัฒนา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมี ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง จากการใช้ หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมสำหรับ เด็กปฐมวัย

การตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการพัฒนาผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือนิทาน เสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้น โดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ประเมินความสอดคล้องระหว่างผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือ นิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และประสิทธิภาพของผลการ วิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็ก ปฐมวัย ก่อนนำไปทดลองใช้แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้ององค์ประกอบหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้าน สังคมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง
1. การจัดรูปแบบ 1.1 การออกแบบสวยงาม ดึงดูดความสนใจ	1.00

1.2 กระดาษที่ใช้คงทนถาวร เหมาะสม	1.00
1.3 จำนวนหน้าเหมาะสม	1.00
1.4 การเข้าเล่มมีความคงทน ถาวรเหมาะสม	1.00
1.5 ขนาดของหนังสือนิทานพอเหมาะ จับถือสะดวก	1.00
2. การจัดภาพ	
2.1 ขนาดของภาพ ตัวละครแต่ละตัวเหมาะสม	1.00
2.2 ลักษณะของภาพประกอบมีความสวยงามเหมาะสม	1.00
2.3 ภาพแต่ละตอนมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืน	1.00
2.4 การแบ่งกรอบของภาพแต่ละภาพ จัดได้เหมาะสม	1.00
2.5 การจัดภาพเป็นระเบียบเรียบร้อย	1.00
2.6 บุคลิกตัวละครเหมาะสม	1.00
3. การดำเนินเรื่อง	
3.1 การลำดับเรื่องมีความต่อเนื่อง	1.00
3.2 ตัวละครมีความเหมาะสมกับเรื่อง	1.00
3.3 การดำเนินเรื่องน่าติดตามโดยตลอด	1.00
3.4 ลำดับภาพแต่ละภาพมีความต่อเนื่อง	1.00

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง
4. เนื้อหาของเรื่อง 4.1 เนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 4.2 เนื้อเรื่องให้ความเพลิดเพลิน 4.3 สารของเรื่องมีประโยชน์ให้ข้อคิดน่าสนใจ 4.4 บทสรุปของเรื่องมีประโยชน์ให้ข้อคิดน่าสนใจ 4.5 การนำประโยชน์ไปใช้	1.00 1.00 1.00 1.00 1.00
5. การใช้ภาษา 5.1 ตัวหนังสือมีความชัดเจน อ่านง่าย 5.2 จำนวนภาษาสุภาพ เหมาะสมกับผู้เรียน 5.3 ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับผู้เรียน 5.4 ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 5.5 ระดับความยากง่าย ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1.00 1.00 1.00 1.00 1.00

จากตารางที่ 1 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่อง ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 หรือเท่ากับ ร้อยละ 100 ซึ่งแสดงว่า หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ในการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ทำการทดลองใช้หนังสือนี้กับเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน ดังแสดงในตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนผลวัดความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

เลขที่	คะแนนความรู้พัฒนาการด้านสังคมเด็กปฐมวัย	
	ก่อนใช้หนังสือ	หลังใช้หนังสือ
1	3	5
2	2	4
3	3	5
4	3	5
5	3	5
6	2	5
7	2	4
8	1	3
9	1	3
10	2	4
11	2	4
12	2	4
13	2	4
14	2	4
15	2	4
16	2	4
$\sum X$	34	67
$\bar{X}$	2.13	4.19
ร้อยละ	42.50	83.75

จากตารางที่ 2 แสดงคะแนนผลวัดความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

การหาดัชนีประสิทธิผลของความรู้พัฒนาการด้านสังคมเด็กปฐมวัย

ดังนี้

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ E.I. = ดัชนีประสิทธิผล

$\sum_{posttests}$ = ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม

$\sum_{pretests}$ = ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม

N = จำนวนนักเรียน

A = คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

การหาดัชนีประสิทธิผลของความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย

$$= \frac{(67 - 34)}{(16 \times 5) - 34} \times 100 = \frac{33}{46} \times 100 = 71.74$$

ดัชนีประสิทธิผลของความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย มีค่าเท่ากับ 71.74

หมายความว่า เด็กมีความรู้เรื่องพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 71.74

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน

		$\bar{X}$	S.D.	t	
การทดสอบ	N				Sig
ความรู้เรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อนการใช้	16	2.13	1.07		

หลังการใช้	16	4.19	1.13	33**	.00
------------	----	------	------	------	-----

** P<0.1

จากตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้พัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน พบว่า ผลพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยหลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนวัดพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

เลขที่	คะแนนพัฒนาการด้านสังคมเด็กปฐมวัย	
	ก่อนใช้หนังสือ	หลังใช้หนังสือ
1	10	15
2	5	13
3	10	15
4	10	15
5	10	15
6	10	15
7	10	15

8	5	10
9	5	10
10	5	11
11	9	14
12	5	10
13	6	11
14	6	11
15	8	13
16	5	10
$\sum X$	119	203
$\bar{X}$	7.44	12.69
ร้อยละ	49.58	84.58

จากตารางที่ 4 แสดงคะแนนวัดผลพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและ
หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
ดังนี้

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ E.I. = ดัชนีประสิทธิผล

$\sum_{posttests}$ = ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม

$\sum_{pretests}$ = ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม

N = จำนวนนักเรียน

A = คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
(ทักษะ)

$$= \frac{(203 - 119)}{(16 \times 15) - 119} \times 100 = \frac{84}{121} \times 100 = 69.42$$

ดัชนีประสิทธิผลของพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 69.42 หมายความว่า เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 69.42

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ทักษะเรื่องความมีระเบียบวินัย ก่อนการใช้	16	7.44	2.34	27.91 ^{**}	.00
หลังการใช้	16	12.69	2.18		

^{**} P<0.1

จากตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน พบว่า ผลพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ตารางที่ 6 แสดงคะแนนวัดผลพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือ
นิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

เลขที่	คะแนนพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย	
	ก่อนใช้หนังสือ	หลังใช้หนังสือ
1	6	9
2	5	8
3	6	9
4	6	9
5	6	9
6	6	9
7	6	9
8	3	6
9	3	6
10	4	8
11	4	7
12	6	9
13	5	8
14	5	8
15	6	9
16	6	9
$\sum X$	83	132
$\bar{X}$	5.19	8.25
ร้อยละ	57.64	91.67

จากตารางที่ 6 แสดงคะแนนวัดผลพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังจากการ
ใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

การหาดัชนีประสิทธิผลของพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย
ดังนี้

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ E.I. = ดัชนีประสิทธิผล

$\sum_{posttests}$ = ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม

$\sum_{pretests}$ = ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม

N = จำนวนนักเรียน

A = คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

การหาดัชนีประสิทธิผลของวัดผลพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย

$$= \frac{(132 - 83)}{(16 \times 9) - 83} \times 100 = \frac{49}{61} \times 100 = 80.33$$

ดัชนีประสิทธิผลของวัดผลพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 31.21 หมายความว่า เด็กมีพัฒนาการด้านเจตคติจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 31.21

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนการใช้	16	1.40	0.70	6.16**	.00
หลังการใช้	16	2.50	1.18		

** P<0.1

จากตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน พบว่า ผลพัฒนาการด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร มีขั้นตอนในการพัฒนาและสรุปผลการพัฒนาได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการพัฒนา

1. เพื่อพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านสังคมก่อน-หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานของการพัฒนา

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ดีกว่าก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการ

ผู้รายงานดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการวิจัย แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ แหล่งข้อมูลได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการพิเศษ ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องของหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลการวัดความรู้ พฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย การเปรียบเทียบผลพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และการเปรียบเทียบผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการวัดความรู้ พฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เพื่อเปรียบเทียบผลพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-

หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย กลุ่มที่ใช้ในการทดลองได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยเลือกเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน 16 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 แบบแผนการทดลองครั้งนี้ ใช้กลุ่มเดียว ทดสอบก่อน – หลัง (One – Group Pretest- Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หนังสือนิทานเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และแบบประเมินความรู้ พฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะเรื่องความมีระเบียบวินัย และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านจิตพิสัยเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

สรุปผลการพัฒนา

1. การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพ

1.1 การพิจารณาความเหมาะสมของหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม เท่ากับ 1.00

2. การเปรียบเทียบความรู้ พฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย การเปรียบเทียบทักษะพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และการเปรียบเทียบ พฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

2.1 ดัชนีประสิทธิผลของความรู้เรื่องพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 71.74หมายความว่า เด็กมีความรู้เรื่องพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 71.74

2.2 ดัชนีประสิทธิผลของพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 69.42 หมายความว่า เด็กมีความรู้เรื่องพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 69.42

2.3 ดัชนีประสิทธิผลของวัดผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 31.21 หมายความว่า เด็กมีความสุขในการร่วมกิจกรรม เพิ่มขึ้น ร้อยละ 31.21

2.4 ผลการเปรียบเทียบความรู้ พฤติกรรมทางสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน พบว่า ผลพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อน

การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2.5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน พบว่า ผลพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2.6 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 คน พบว่า ผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

อภิปรายผล

ผลจากการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สามารถอภิปรายผลการพัฒนาได้ดังนี้

1. การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพ จากการพิจารณาความเหมาะสมของหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีความเหมาะสม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้พัฒนาได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่านที่ทำการสอนเด็กปฐมวัยที่พบกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยตรง และผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือ หลักสูตร คู่มือครู เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงดำเนินการเขียนโครงร่างของแผนการจัดการการเรียนรู้ และหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ซึ่งในการหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เป็นเพราะในกระบวนการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานมีการแก้ไขข้อบกพร่องอยู่ตลอดเวลา ทั้งในการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นสอดคล้องกับประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ, 2543) เป็นนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาใช้ในการสร้างเนื้อหาของหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย นี้มีประสิทธิภาพ

2. ผลการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย พบว่า ผลการวัดความรู้ พฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผลการสังเกต พฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และผลการสังเกตพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเด็กปฐมวัย สูงกว่า ก่อนการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผู้รายงาน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ควรนำหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูผู้สอนควรเตรียมหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ให้เพียงพอกับผู้สอนเด็กปฐมวัยคนอื่นจะได้นำนวัตกรรมนี้ไปใช้สอนต่อไป

1.3 ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัย เพื่อวินิจฉัยว่า เด็กมีพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยเป็นอย่างไร และจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในการแก้ไข หรือ พฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างหนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ควบคู่กับการจัดประสบการณ์อื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการในการวิจัยเช่นเดียวกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครู ได้สร้างเสริมพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ขึ้นมาประกอบการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระ การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ เพื่อจะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). คู่มือหลักสูตรก่อนปฐมวัย พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2541, เมษายน). การเล่นนิทาน. วารสารการศึกษาปฐมวัย.2(2): 10 – 19.

เกริก ยุ้นพันธ์. (2539). การเล่นนิทาน . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน.

ขจิตพรณ ทองคำ. (2536). การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการกลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ณัฐพร พงษ์สิงห์. (2539). พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นบล็อกเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้อะไร อย่างไร. นนทบุรี: สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537 ข). เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เรจินา จันทรเพ็ญ. (2549, หน้า บทคัดย่อ). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น

วีระพงศ์ บุญประจักษ์. (2545). การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วรรณิ ศิริสุนทร. (2532). เอกสารคำสอนวิชา บร 620 การเล่านิทาน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

วารี นิยมธรรม. (2536). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจากนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วราภรณ์ ปานทอง. (2548). ผลของการเล่านิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมุติที่มีต่อพฤติกรรมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศิริรัตน์ ชูชีพ. (2544). พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศศินันท์ นิลจันทร์. (2547). ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).

สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย
ศึกษา. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

----- (2549). การพัฒนาคุณธรรมของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีสอนโดยใช้ชุดนิทานชาดก.คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สันหพัฒน์ อรุณธารี. (2542). นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย : โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย.คณะครุ
ศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2528). การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศรีเดชา.

สำนักวิชาสังคมศาสตร์ .(2557). วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สุภักดิ์ ไหวหากิจ. (2543). เปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.(การศึกษา
ปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

อภิรดี สีนวล. (2547). ความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่า
นิทานจนจบ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

1. อาจารย์จุฑาทิพย์ โอบอ้อม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. นางปฐมาวดี ฤทธิศักดิ์ ครู (คศ.๑) สาขาประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเพชรเจริญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปางตาไ้ อำเภอลำปาง จังหวัดกำแพงเพชร
3. นางสาวดาริกา ปัญญา ครูผู้ช่วย สาขาประถมศึกษา โรงเรียนบ้านปางตาไ้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความสอดคล้อง

หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อนวัตกรรม

หนังสือเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง : ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ หนังสือเสริมสร้างพฤติกรรม
ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย

โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1. การจัดรูปเล่ม				
1.1 การออกแบบสวยงาม ดึงดูดความสนใจ				

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1.2 กระดาษที่ใช้กั้นถาวร เหมาะสม				
1.3 จำนวนหน้าเหมาะสม				
1.4 การเข้าเล่มมีความคงทน ถาวรเหมาะสม				
1.5 ขนาดของหนังสือนิทานพอเหมาะ จับถือสะดวก				
2.การจัดภาพ				
2.1 ขนาดของภาพ ตัวละครแต่ละตัวเหมาะสม				
2.2 ลักษณะของภาพประกอบมีความสวยงามเหมาะสม				
2.3 ภาพแต่ละตอนมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืน				
2.4 การแบ่งกรอบของภาพแต่ละภาพ จัดได้เหมาะสม				
2.5 การจัดภาพเป็นระเบียบเรียบร้อย				
2.6 บุคลิกตัวละครเหมาะสม				
3. การดำเนินเรื่อง				
3.1 การลำดับเรื่องมีความต่อเนื่อง				
3.2 ตัวละครมีความเหมาะสมกับเรื่อง				
3.3 การดำเนินเรื่องน่าติดตาม โดยตลอด				
3.4 ลำดับภาพแต่ละภาพมีความต่อเนื่อง				
4. เนื้อหาของเรื่อง				
4.1 เนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน				
4.2 เนื้อเรื่องให้ความเพลิดเพลิน				
4.3 สาระของเรื่องมีประโยชน์ต่อผู้เรียน				
4.4 บทสรุปของเรื่องให้ข้อคิดน่าสนใจ				
4.5 การนำประโยชน์จากนิทานไปใช้ได้				
5. การใช้ภาษา				
5.1 ตัวหนังสือมีความชัดเจน อ่านง่าย				
5.2 จำนวนภาษาสุภาพ เหมาะสมกับผู้เรียน				

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
5.3 ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับผู้เรียน				
5.4 เนื้อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง				
5.5 ระดับความยากง่าย ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน				

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค

แบบประเมินพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัย ก่อน – หลังการจัดประสบการณ์

ระดับปฐมวัย

ภาคผนวก ง

คะแนนพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ของ ค่าเฉลี่ย	90.33	98	92	80.33	74.33	72.33	92	94	72.33	70.33	82.33	86
------------------	-------	----	----	-------	-------	-------	----	----	-------	-------	-------	----

ตารางที่ 12 แสดงคะแนนวัดผลการพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมก่อนและหลังจากการใช้
หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 17 คน

เลขที่	คะแนนพัฒนาการก่อนใช้ หนังสือ	คะแนนพัฒนาการหลังใช้ หนังสือ
1	8	11
2	8	11
3	8	10
4	7	10
5	7	11

6	6	10
7	8	10
8	9	11
9	8	11
10	6	11
11	8	11
12	8	11
13	8	11
14	7	11
15	6	10
16	7	10
17	8	10
$\sum X$	127	180
$\bar{X}$	7.47	10.59
ร้อยละ	62.25	88.25

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนวัดผลการพัฒนาการด้าน ความรู้ ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือ ภาพเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยการวาดภาพ สำหรับเด็กปฐมวัย

เลขที่	คะแนนพัฒนาการก่อนใช้ หนังสือ	คะแนนพัฒนาการหลังใช้ หนังสือ
1	1	3
2	2	3
3	2	3
4	1	3
5	3	3
6	3	3
7	3	3
8	3	3
9	3	3
10	3	3
11	1	3
12	1	3
13	2	3
14	3	3
15	1	3
16	1	3
$\sum X$	33	48
$\bar{X}$	2.06	3.00
ร้อยละ	68.75	100.00

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความรู้ ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือภาพเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยการวาดภาพ สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับเตรียมอนุบาล จำนวน 16 คน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนการใช้	16	2.06	0.86	1.697**	.00
หลังการใช้	16	3.00	0.00		

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนวัดผลการพัฒนาการด้านทักษะ ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือภาพเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยการวาดภาพ สำหรับเด็กปฐมวัย

เลขที่	คะแนนพัฒนาการก่อนใช้หนังสือ	คะแนนพัฒนาการหลังใช้หนังสือ
1	6	9
2	4	9
3	3	9
4	3	9
5	3	9
6	3	9
7	3	9
8	3	9
9	3	9
10	5	9
11	6	9
12	5	9
13	6	9
14	6	9
15	6	9
16	6	9
$\sum X$	71	144
$\bar{X}$	4.44	9.00
ร้อยละ	49.30	100.00

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านทักษะ ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือภาพเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยการวาดภาพ สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับเตรียมอนุบาล จำนวน 16 คน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนการใช้	16	4.44	1.99	2.602**	.00
หลังการใช้	16	9.00	0.00		

ตารางที่ 6 แสดงคะแนนวัดผลการพัฒนาการด้านเจตคติ ก่อนและหลังจากการใช้หนังสือภาพเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยการวาดภาพ สำหรับเด็กปฐมวัย

เลขที่	คะแนนพัฒนาการก่อนใช้หนังสือ	คะแนนพัฒนาการหลังใช้หนังสือ
1	1	3
2	0	2
3	1	3
4	1	3
5	1	3
6	1	3
7	1	3
8	3	3
9	0	2
10	1	3
11	0	2
12	0	2
13	2	3
14	3	3
15	2	3
16	1	3
$\sum X$	18	44
$\bar{X}$	1.13	2.75
ร้อยละ	37.50	91.66

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านเจตคติ ก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือภาพเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยการวาดภาพ สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับเตรียมอนุบาล จำนวน 16 คน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนการใช้	16	1.13	0.91	2.517 ^{**}	.00
หลังการใช้	16	2.75	0.20		

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้

หนังสือนิทานเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมี

ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่

วันที่ 17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

เวลา 10.00 – 10.20 น.

จุดประสงค์

1. จับและเปิดหนังสือได้
2. รักหนังสือและมีความสนใจในการอ่านหนังสือ
3. มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 นิทานเรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
 - 1.2 ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เรื่อง รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การรู้จักใช้สิ่งของอย่างถูกวิธี
 - 2.2 การรู้จักสิ่งต่างๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส
 - 2.3 การลงมือปฏิบัติ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กทำแบบประเมินพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัย ก่อนการจัดประสบการณ์ โดยครูอ่านคำถามให้เด็กฟัง ครูสังเกตเด็กในการตอบคำถาม
2. ครูแนะนำหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่ แนะนำส่วนประกอบของหนังสือ ได้แก่ ปกหน้า ปกหลัง
ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สันทนากับภาพหน้าปก
3. อาสาสมัครออกมาจับและเปิดหนังสือ โดยมีครูคอยแนะนำ
4. ให้เด็กปฏิบัติจริงหน้าชั้นเรียนเป็นรายบุคคล
5. ครูสาธิตการเก็บหนังสือ และร่วมกันกำหนดข้อตกลงการเข้ามหนังสือ
6. ครูสังเกตการปฏิบัติของเด็กตามแบบประเมิน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
2. แบบประเมินพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัย ก่อนการจัดประสบการณ์

การประเมินพัฒนาการ

สิ่งที่ประเมิน

1. สังเกตเด็กหยิบจับและเปิดหนังสือ
2. สังเกตเด็กรักหนังสือและมีความสนใจการอ่านหนังสือ
3. สังเกตเด็กมีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก

วิธีการ

การสังเกต/บันทึก

เครื่องมือประเมินพัฒนาการ

แบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ระดับพัฒนาการ 3 ระดับ

(ดูได้จากแบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์)

บันทึกหลังการจัดประสบการณ์

1. ผลการจัดประสบการณ์

- 1.1 เด็กทุกคนสามารถจับและเปิดหนังสือได้ถูกต้อง
- 1.2 เด็กทุกคนรักหนังสือและสนใจการอ่านหนังสือ
- 1.3 เด็กมีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก 14 คน

2 ปัญหา/อุปสรรคในการจัดประสบการณ์

เด็กไม่กล้าแสดงออก เด็กจับหนังสือกลับหัว

3 แนวทางการแก้ปัญหา

ฝึกให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก และฝึกให้เด็กจับหนังสือ โดยครู
แนะนำและสาธิตให้เด็กดู

ลงชื่อ

(นางปุณณิศา นามจันทร์)

ผู้จัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมี
ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่

วันที่ 18 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

เวลา 10.00 – 10.20 น.

จุดประสงค์

1. จับและเปิดหนังสือได้
2. มั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก
3. เล่าเรื่องจากภาพได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 นิทานเรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
 - 1.2 ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เรื่อง รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การรู้จักใช้สิ่งของอย่างถูกวิธี
 - 2.2 การรู้จักสิ่งต่างๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส
 - 2.3 การอ่านในหลายรูปแบบ
 - 2.4 การเล่าเรื่อง
 - 2.5 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
 - 2.6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. ครูชูหนังสือให้เด็กดูหน้าปกแล้วให้เด็กบอกชื่อหนังสือ
2. ตัวแทนเด็กออกมาจับและเปิดหนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
3. เด็กช่วยกันเล่าเรื่องจากภาพ โดยมีครูคอยแนะนำ
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องที่เด็กเล่าจากภาพ
5. ตัวแทนเด็กนำหนังสือนิทานเก็บไว้ที่มุมหนังสือชี้แนะเด็กคนอื่นๆปฏิบัติตาม
6. ครูสังเกตการปฏิบัติของเด็กตามแบบประเมิน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดีรู้หน้าที่

การประเมินพัฒนาการ

สิ่งที่ประเมิน

1. สังเกตเด็กจับและเปิดหนังสือ
2. สังเกตเด็กมีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก
3. สังเกตเด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพได้

วิธีการ

การสังเกต / บันทึก

เครื่องมือประเมินพัฒนาการ

แบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ระดับพัฒนาการ 3 ระดับ

(คู่มือจากแบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์)

บันทึกหลังการจัดประสบการณ์

1. ผลการจัดประสบการณ์

- 1.1 เด็กทุกคนสามารถจับและเปิดหนังสือได้ถูกต้อง
- 1.2 เด็กทุกคนมีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก
- 1.3 เด็กทุกคนสามารถเล่าเรื่องจากภาพได้

2 ปัญหา / อุปสรรคในการจัดประสบการณ์

- 2.1 ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดประสบการณ์

3 แนวทางการแก้ปัญหา

- 3.1 ไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางปณณิศา นามจันทร์)

ผู้จัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมี
ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่

วันที่ 19 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

เวลา 10.00 – 10.20 น.

จุดประสงค์

1. มีความขยัน
2. มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
3. สนทนาโต้ตอบได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
 - 1.2 ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เรื่อง รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ
2. ประสพการณ์สำคัญ
 - 2.1 การพูดสนทนาโต้ตอบ
 - 2.2 การฟังนิทาน
 - 2.3 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
 - 2.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ครูและเด็กร่วมกันกำหนดข้อตกลงในการฟังและการพูด โดยให้เด็กเสนอ
ข้อคิดเห็นแล้วร่วมกันสรุปเป็นแนวปฏิบัติ
2. ครูเปิดหนังสือนิทานเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่ หน้าที่ 1 ถึง
หน้าที่ 11 ครูเล่าเรื่องให้เด็กฟังทีละหน้า
3. ครูสนทนาซักถาม โดยใช้คำถามนำ
 - 3.1 เมื่อนักเรียนเจอคุณครูตอนเช้าควรทำอะไร
 - 3.2 ก่อนเข้าห้องเรียนนักเรียนควรเก็บรองเท้าไว้ที่ไหนถึงจะเรียบร้อย
 - 3.3 ทำอย่างไรให้ห้องเรียนของเราแลดูสะอาดเรียบร้อย
 - 3.4 เวลาเรียนหนังสือนักเรียนควรทำอะไร
 - 3.5 เมื่อเล่นของเล่นเสร็จแล้วนักเรียนควรทำอะไร
 - 3.6 เวลาเล่นเครื่องเล่นสนามเราแข่งเพื่อนเล่นดีไหมคะ
4. ครูแนะแนวทางการปฏิบัติให้กับเด็ก

5. ให้อาสาสมัครนำหนังสือนิทานเก็บไว้มุมหนังสือ
6. ครูสังเกตการปฏิบัติของเด็กตามแบบประเมิน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่

การประเมินพัฒนาการ

สิ่งที่ประเมิน

1. สังเกตเด็กมีความขยัน
2. สังเกตเด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
3. สังเกตเด็กสนทนาได้ตอบ

วิธีการ

การสังเกต / บันทึก

เครื่องมือประเมินพัฒนาการ

แบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์พัฒนาการการจัดประสบการณ์

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ระดับพัฒนาการ 3 ระดับ

(ดูได้จากแบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์)

บันทึกหลังการจัดประสบการณ์

1. สรุปผลการจัดประสบการณ์

- 1.1 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้รู้จักมีความขยัน
 - 1.2 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
 - 1.3 เด็กทุกคนสามารถสนทนาโต้ตอบได้
-
- 2 ปัญหา / อุปสรรคในการจัดประสบการณ์
 - 2.1 ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดประสบการณ์
-
3. แนวทางการแก้ปัญหา
 - 3.2 ไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางปณณิศา นามจันทร์)

ผู้จัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมี
ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่

วันที่ 20 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

เวลา 10.00 – 10.20 น.

.....

จุดประสงค์

1. มีความขยัน
2. มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
3. มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
 - 1.2 ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เรื่อง รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ
2. ประสพการณ์สำคัญ
 - 2.1 การพูดสนทนาโต้ตอบ
 - 2.2 การฟังนิทาน
 - 2.3 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด
 - 2.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.5 การอธิบายเกี่ยวกับเหตุการณ์

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้เด็กบอกข้อปฏิบัติในการฟัง การพูด ขณะที่ครูหรือเพื่อนเล่าเรื่อง
2. ครูชูแบบเตรียมความพร้อมด้านความมีระเบียบวินัยให้เด็กดู
3. ครูสนทนาซักถาม โดยใช้คำถามนำ
 - 3.1 นักเรียนมาโรงเรียนให้ใครเก็บรองเท้าให้
 - 3.2 นักเรียนมาโรงเรียนให้ใครเก็บกระเป๋าให้
 - 3.3 นักเรียนกินนม กินขนมหมดแล้วควรทิ้งที่ไหน
 - 3.4 นักเรียนเห็นเพื่อนกำลังเก็บของเล่นอยู่นักเรียนควรทำอะไร
 - 3.5 นักเรียนเคยถูกบังคับให้ช่วยทำงาน หรือนักเรียนทำเองด้วยความเต็มใจ
4. ให้นักเรียนระบายสีภาพในแบบเตรียมความพร้อมด้านความมีระเบียบวินัย
5. ครูและเด็กร่วมกันสรุป ครูแนะแนวทางให้กับเด็กในการปฏิบัติตนเองให้รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัย
6. ครูสังเกตการปฏิบัติของเด็กตามแบบประเมิน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างควมมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
2. แบบเตรียมความพร้อมด้านควมมีระเบียบวินัย

การประเมินพัฒนาการ

สิ่งที่ประเมิน

1. สังเกตเด็กมีความขยัน
2. สังเกตเด็กมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
3. สังเกตเด็กมีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

วิธีการ

การสังเกต / บันทึก

เครื่องมือประเมินพัฒนาการ

แบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ระดับพัฒนาการ 3 ระดับ

(ดูได้จากแบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์)

บันทึกหลังการจัดประสบการณ์

1. ผลการจัดประสบการณ์

- 1.1 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้มีความขยัน

- 1.2 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบต่อน้ำ
- 1.3 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

2. ปัญหา / อุปสรรคในการจัดประสบการณ์

ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดประสบการณ์

3. แนวทางการแก้ปัญหา

ไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางปณณิศา นามจันทร์)

ผู้จัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคมเรื่องความมี

ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่

วันที่ 21 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

เวลา 10.00 – 10.20 น.

จุดประสงค์

1. มีความขยัน
2. มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
3. มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 นิทานเรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
 - 1.2 ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เรื่อง รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ
2. ประสพการณ์สำคัญ
 - 2.1 การพูดสนทนาโต้ตอบ
 - 2.2 การฟังนิทาน
 - 2.3 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
 - 2.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. ให้เด็กดูภาพกิจกรรม ที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และภาพกิจกรรมที่ 3 หลังภาคผนวก
หนังสือนิทานเสริมสร้างควมมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
2. สนทนาซักถามโดยใช้คำถามและภาพในกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และ
กิจกรรมที่ 3 ถำมนำ
3. เปิดโอกาสให้เด็กซักถามแสดงความคิดเห็น
4. ครูและเด็กร่วมกันสรุป ครูแนะแนวทางให้กับเด็กในการปฏิบัติตนเองให้รู้จัก
ความมีระเบียบวินัย รู้จักหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบและมีความขยันหมั่นเพียร
5. ให้เด็กทำแบบประเมินพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัยหลังการจัดประสบการณ์ โดยครูอ่าน
คำถามให้เด็กฟัง ครูสังเกตในการตอบคำถาม
6. ครูสังเกตการปฏิบัติของเด็กตามแบบประเมิน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. นิทานเสริมสร้างควมมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เรื่อง เด็กดี รู้หน้าที่
2. แบบประเมินพัฒนาการด้านควมมีระเบียบวินัยหลังการจัดประสบการณ์

การประเมินพัฒนาการ

สิ่งที่ประเมิน

1. สังเกตเด็กมีความขยัน
2. สังเกตเด็กมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
3. สังเกตเด็กมีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

วิธีการ

การสังเกต / บันทึก

เครื่องมือประเมินพัฒนาการ

แบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ระดับพัฒนาการ 3 ระดับ

(ดูได้จากแบบสังเกตพัฒนาการการจัดประสบการณ์)

บันทึกหลังการจัดประสบการณ์

1. ผลการจัดประสบการณ์
 - 1.1 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้มีความขยัน
 - 1.2 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบต่อน้ำ
 - 1.3 เด็กทุกคนสามารถปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

2. ปัญหา / อุปสรรคในการจัดประสบการณ์

2.1 ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดประสบการณ์

3. แนวทางการแก้ปัญหา

3.1 ไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางปณณิศา นามจันทร์)

ผู้จัดประสบการณ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นางปณณิศา นามจันทร์

เกิดเมื่อ : 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2525

สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 255/1 หมู่ 5 บ้านตากฟ้าพัฒนา ตำบลปางตาไว อำเภอบางศิลาทอง

จังหวัดกำแพงเพชร 62120

ตำแหน่งหน้าที่ : ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

สถานที่ทำงาน : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว หมู่พัฒนา ตำบลปางตาไว อำเภอบางศิลาทอง

จังหวัดกำแพงเพชร 62120 เบอร์โทรศัพท์ 0 - 5574 - 1630

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 : มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอบางศิลาทอง

จังหวัดกำแพงเพชร

ปัจจุบัน : กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เบอร์โทร. 097-9732305

ตารางคะแนนเปรียบเทียบความรู้ ก่อน – หลัง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	คะแนนความรู้					
		ก่อน		หลัง		ผลต่าง	
		X	X ²	X	X ²	D	D ²

1	เด็กหญิงปภัสสร วังศิริ						
2	เด็กชายไกรวิทย์ พิภปัน						
3	เด็กชายกานต์นที แซ่อึ้ง						
4	เด็กชายกานต์นภัส แซ่อึ้ง						
5	เด็กหญิงภาวิกา เทียนคะณู						
6	เด็กหญิงธณัฐดา ศรีบุญเรือง						
7	เด็กหญิงภิษดา สนสุพรรณ						
8	เด็กชายสิริวิทย์ มีพร้อม						
9	เด็กชายสิริวุฒิ มีพร้อม						
10	เด็กชายกิตติศักดิ์ อินจันทร์						
11	เด็กหญิงชนันชา บุญหนา						
12	เด็กชายรพีภัทร จันทร์ธูณ						
13	เด็กชายณัฐพงศ์ ศิรินอก						
14	เด็กหญิงสุภาพร อินวัง						
15	เด็กหญิงฉัตรชนก แก้วรอด						
16	เด็กชายจรรยกร รสน้ำ						
รวม							
ค่าเฉลี่ย							

ตารางคะแนนเปรียบเทียบทักษะ ก่อน – หลัง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

ลำดับ	รายชื่อ	คะแนนทักษะ					
		ก่อน		หลัง		ผลต่าง	
		X	X ²	X	X ²	D	D ²

1	เด็กหญิงปภัสสร วังศิริ						
2	เด็กชายไกรวิทย์ พิภปัน						
3	เด็กชายกานต์นที แซ่อึ้ง						
4	เด็กชายกานต์นที แซ่อึ้ง						
5	เด็กหญิงภาวิกา เทียนกะณู						
6	เด็กหญิงธัญธิดา ศรีบุญเรือง						
7	เด็กหญิงกัญญา สมนุสรณ์						
8	เด็กชายสิริวิทย์ มีพร้อม						
9	เด็กชายสิริวุฒิ มีพร้อม						
10	เด็กชายกิตติศักดิ์ อินจันทร์						
11	เด็กหญิงชนันชา บุญหนา						
12	เด็กชายรพีภัทร จันทร์ธูณ						
13	เด็กชายณัฐพงศ์ ศิรินอก						
14	เด็กหญิงสุภาพร อินวัง						
15	เด็กหญิงฉัตรชนก แก้วรอด						
16	เด็กชายจรรยกร รสน้ำ						
รวม							
ค่าเฉลี่ย							

ตารางคะแนนเปรียบเทียบด้านจิตพิสัย ก่อน – หลัง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

ลำดับ	รายชื่อ	คะแนนเจตคติ		
		ก่อน	หลัง	ผลต่าง

		X	X ²	X	X ²	D	D ²
1	เด็กหญิงปภัสสร วังศิริ	6	36	9	81	3	45
2	เด็กชายไกรวิทย์ พักปั้น	5	25	8	64	3	39
3	เด็กชายกานต์นที แซ่อึ้ง	6	36	9	81	3	45
4	เด็กชายกานต์นที แซ่อึ้ง	6	36	9	81	3	45
5	เด็กหญิงภาวิกา เทียนกะณู	6	36	9	81	3	45
6	เด็กหญิงธัญธิดา ศรีบุญเรือง	6	36	9	81	3	45
7	เด็กหญิงกัญญา สันสุพรรณ	6	36	9	81	3	45
8	เด็กชายศิริวิทย์ มีพร้อม	3	9	6	36	3	27
9	เด็กชายสิริวุฒิ มีพร้อม	3	9	6	36	3	27
10	เด็กชายกิตติศักดิ์ อินจันทร์	4	16	8	64	4	39
11	เด็กหญิงชนันชา บุญหนา	4	16	7	49	3	33
12	เด็กชายรพีภัทร จันทร์รุ่ง	6	16	9	81	3	45
13	เด็กชายณัฐพงศ์ ศิรินอก	5	25	8	64	3	39
14	เด็กหญิงสุภาพร อินวัง	5	25	8	64	3	39
15	เด็กหญิงฉัตรชนก แก้วรอด	6	36	9	81	3	45
16	เด็กชายจรรยกร รสน้ำ	6	36	9	81	3	45
รวม		75	429	132	1,106	49	648
ค่าเฉลี่ย							

แบบทดสอบวัดความรู้ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย

ชั้นเตรียมเด็กเล็ก (อายุ 3-5 ปี) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

เด็กหญิง/เด็กชาย.....นามสกุล.....

1. คำชี้แจง:ให้นักเรียน ☐ ภาพการไหว้ทำความเคารพครูเมื่อเจอกันตอนเช้า

2. คำชี้แจง:ให้นักเรียน ☐ ภาพการเข้าแถวเคารพธงชาติที่ถูกต้อง

3. คำชี้แจง:ให้นักเรียน ☐ ภาพการทิ้งขยะที่ถูกต้อง

แบบทดสอบวัดความรู้ด้านสังคมเรื่องความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย

ชั้นเตรียมเด็กเล็ก (อายุ 3-5 ปี) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางตาไว

อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

เด็กหญิง/เด็กชาย.....นามสกุล.....

4. คำชี้แจง:ให้นักเรียน ☐ ภาพการเก็บของเล่นเมื่อเล่นเสร็จ

5. คำชี้แจง:ให้นักเรียน ○ ภาพการเก็บรองเท้าที่ถูกระเบียบ

